

Jongerenparticipatie in de gemeentelijke politiek Overbetuwe



Politieke participatie onder jongeren tussen de 18 en 25 jaar

Titelpagina

Bron kft: Overbetuwe. (2025, 13 januari). *Home*. Overbetuwe. <https://www.overbetuwe.nl/>

Titel: Jongerenparticipatie in de gemeentelijke politiek in Overbetuwe

Ondertitel: Politieke participatie onder jongeren tussen de 18 en 25 jaar

Naam en gegevens studenten: Abdel Kerkri
1657526
Bedrijfskunde
Maxime Siemerink
2156783
Recht
Maarten van Tilborg
2109000
Docentenopleiding Geschiedenis

Naam opdrachtgever: Josselien van Grootel
j.vangrootel@overbetuwe.nl

Naam docentbegeleider: Rutger Martens
rutger.martens@han.nl

Naam organisatie: Gemeente Overbetuwe

Naam opdracht: Gemeente Overbetuwe – Jeugd- en jongerenparticipatie

Datum: 17-01-2025

Plaats: Arnhem

Versienummer: 1

Inhoudsopgave

Deelvraag 1: Wat is de trend van de opkomst onder jongeren bij verkiezingen?	6
Methodische verantwoording.....	6
Trends	6
Oorzaken.....	7
Deelvraag 2: Welke maatregelen heeft de gemeente Overbetuwe al genomen om jongeren te stimuleren te stemmen en wat was het effect hiervan?	9
Methodische verantwoording.....	9
Inhoudelijk	9
Deelvraag 3. Welke redenen geven jongeren zelf voor hun geringe politieke participatie?”	14
Methodische Verantwoording	14
Bevindingen.....	15
Toetsing met theorie.....	16
Deelvraag 4: wat is de visie van raadsleden op het probleem en in hoeverre sluit dat aan op de antwoorden van jongeren?	18
Advies	22
Bijlage 1. Interview 1	24
Bijlage 2. Interview 2	33
Bijlage 3. Interview 3	42
Bijlage 4. Interview 4	50
Bijlage 5. Interview 5	58
Bijlage 6. Interview vragen	66

Inleiding

In dit project zijn wij (Maxime, Abdel & Maarten) de afgelopen maanden bezig geweest met een vraagstuk dat ons is aangereikt door de gemeente Overbetuwe. Dit vraagstuk omvatte de politieke participatie van jongeren in deze gemeente. De gemeente stelde dat deze participatie achterbleef en wilde hier graag een verandering in brengen. Dit onderzoek bestaat uit verschillende componenten; er is onderzoek gedaan naar factoren waarom jongeren niet komen stemmen voor gemeenteraadsverkiezingen aan de hand van een literatuuronderzoek, er is praktijkonderzoek gedaan in de raadsvergadering van de gemeente om te weten te komen hoe raadsleden over de kwestie denken en er is gesproken met jongeren in de gemeente zelf over hun redenen om wel of juist niet te gaan stemmen en waar die keuze op gebaseerd is. Dit alles wordt naast elkaar gelegd en tegen elkaar afgezet en er wordt een conclusie gegeven met een advies voor de gemeente om dit probleem aan te pakken.

Deelvraag 1: Wat is de trend van de opkomst onder jongeren bij verkiezingen?

Methodische verantwoording

Het type onderzoek dat voor deze deelvraag is gedaan is een deskonderzoek of literatuuronderzoek. Voor het beantwoorden van de deelvraag is gebruik gemaakt van relevante theorie met betrekking tot het onderwerp om zo tot een antwoord op de vraag te komen. De kenmerken van de informatie de bronnen hebben aangereikt zijn vrij feitelijk. Een paar onderdelen bestaan uit harde cijfers over de opkomst bij verkiezingen (Van der Hulst en Parlement.com). Het rapport 'De lokale niet-stemmer' biedt een bredere kijk op de beweegredenen van verschillende groepen om wel of niet te gaan stemmen bij gemeenteraadsverkiezingen. Dit rapport was een waardevolle bron omdat hier ook veel in stond over de doelgroep van ons onderzoek.

Deze data zijn verzameld door deskonderzoek te doen. De bron van Van der Hulst is ons aangereikt door de opdrachtgever, Parlement.com is door ons zelf gevonden, evenals het rapport. Over de validiteit van deze deelvraag kunnen we kort zijn; de bronnen die gebruikt zijn, zijn betrouwbaar en goed genoeg om een valide antwoord op de deelvraag te geven.

Trends

“De opkomst bij verkiezingen is een belangrijke indicator voor de vitaliteit van de democratie en de legitimiteit ervan. Afgelopen gemeenteraadsverkiezingen kwam slechts 50,3% van de stemgerechtigden stemmen” (Van der Hulst, et al., 2022).

50,3% bij gemeenteraadsverkiezingen tegen 77,8% opkomst bij de Tweede Kamer verkiezingen (Parlement.com, z.d.) is een aanzienlijk verschil. De vraag hoe dat verschil te verklaren is, is een onderzoek op zichzelf waard. Die vraag is dan ook te groot om in een deelvraag uit te werken. Wel is het interessant om te kijken uit welke groepen die twee gegevens bestaan, met name de groep tussen 18-25 jaar is van belang voor ons onderzoek. Wat is het verschil bij de beide verkiezingen en is dat altijd zo geweest?

Op basis van gegevens van Parlement.com is te zien dat de trend van opkomst bij de Tweede kamer verkiezingen redelijk stabiel is de laatste 50 jaar, er wordt geschommeld rond de 80% opkomst. Met een uitschieter naar boven in 1977 (80%) en een uitschieter naar beneden in 1988 (73,3%). De opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen is volgens de Kiesraad (2022) 50,99%. Dit is aanzienlijk lager dan de opkomst bij de Tweede Kamer verkiezingen. Het percentage jongeren onder de 25 jaar wat komt stemmen ligt zelfs nog lager, in 2022 stemde slechts 36% van de kiesgerechtigde jongeren onder de 25 jaar voor de gemeenteraad (De Blok, et al., 2022).

Oorzaken

Dat gezegd hebbende gaan wij ons vanaf nu louter nog richten op de opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen. Volgens het rapport *De lokale niet-stemmer* (2022) blijkt dat het gegeven dat jongeren minder vaak gaan stemmen niet voortkomt uit een gebrek aan interesse of kennis, maar eerder aan het beeld dat zij hebben dat de bestaande (gemeentelijke) politiek niet werkt of niet luistert naar hun specifieke problemen.

Dit is wat ons betreft een belangrijke bevinding. Dit gegeven impliceert namelijk dat de gemeente redelijke invloed zou moeten hebben op de opkomst onder jongeren. Mocht het probleem namelijk bestaan uit een matig opleidingsniveau onder jongeren, zou het voor een gemeente lastiger zijn om dat probleem aan te pakken. Echter, uitgaande van het gegeven uit het rapport, is dit niet het geval. Er wordt gesteld dat als de gemeente meer zou aansluiten op de behoeftes van jongeren en zich meer zou richten op hun bestaande problemen, dit vanzelf zou moeten leiden tot een hogere opkomst onder jongeren. Het idee dat de (gemeentelijke) politiek niet werkt is dan weer een lastiger probleem voor de gemeente om op te lossen. Een gemeentelijke herstructurering naar de wensen van jongeren zou een buitenproportionele onderneming zijn om het probleem op te lossen.

De opkomst onder jongeren is wel van belang, omdat blijkt dat jongeren die komen opdagen als zij voor het eerst stemgerechtigd zijn, dat vaker blijven doen op latere leeftijd. Een lage opkomst onder jongeren zou er dus op kunnen duiden dat nieuwe generaties blijven afhaken (De Blok, et al., 2022). Het is voor de gemeente dus van belang, uitgaande van het feit dat zij de opkomst onder jongeren willen verhogen, dat zij de groep aanspreken die in de gemeenteraadsverkiezingen van 2026 voor het eerst mogen stemmen. Zo zouden zij deze groep aan zich kunnen binden en ervoor kunnen zorgen dat de opkomst structureel verhoogd wordt.

Hoe kan dan verklaard worden dat zoveel minder jongeren komen stemmen bij gemeenteraadsverkiezingen? Een verklaring daarvoor is dat veel jongeren eerst geïnteresseerd raken in de landelijke politiek, alvorens zij zich interesseren in gemeentelijke of lokale politiek (De Blok, et al., 2022). Dit zou kunnen komen doordat over het algemeen de landelijke politiek zichtbaarder is, denk aan het nieuws en sociale media. Ook gaat de landelijke politiek over het algemeen over de grote thema's, jongeren zullen zich sneller aangetrokken voelen tot die grote thema's en daar ook eerder het belang van zien. Dit gegeven sluit aan op de vorige passage, waarbij gesteld werd dat het belangrijk is voor de gemeente om te zorgen dat jongeren gaan stemmen wanneer zij stemgerechtigd zijn.

Jongeren in de leeftijd 18-25 jaar zijn relatief vaak (ten opzichte van andere leeftijdsgroepen), naar een nieuwe woonplaats verhuisd, of zij staan op het punt dit te doen. Waarschijnlijk voelen zij zich hierdoor minder aangetrokken tot lokale thema's dan een oudere die al 40 jaar in dezelfde gemeente woont (De Blok, et al., 2022). In de gemeente Overbetuwe is dit een relatief aannemelijk scenario. Aangezien de gemeente niet beschikt over een universiteit of hogeschool binnen haar grenzen, zullen veel jongeren die een theoretische opleiding gaan doen, wegtrekken uit de gemeente. Echter is het wel aannemelijk dat de meeste jongeren die wel bij landelijke verkiezingen stemmen, op den duur gaan stemmen voor de gemeente

waar zij wonen (De Blok, et al., 2022) Maar dat is voor de gemeente Overbetuwe irrelevant, omdat de jongeren daar eerder wegtrekken dan komen wonen.

Een ander fundamenteel probleem dat wordt geschetst in het rapport is dat er een enorme kloof is tussen de participatie van praktisch en theoretisch opgeleide jongeren (De Blok, et al., 2022). Van de jongeren met een VMBO-diploma bracht slechts 24% zijn stem uit, tegen 42% van de jongeren met een hoger opleidingsniveau. Deze participatiekloof heerst trouwens niet alleen bij gemeenteraadsverkiezingen, maar ook bij verkiezingen voor de Tweede Kamer. In het rapport wordt gesteld dat om deze kloof te dichten en dus dit probleem op te lossen, er structurele oplossingen nodig zijn. Als voorbeeld wordt genoemd het versterken van het burgerschapsonderwijs op VMBO- en mbo-scholen.

Deelvraag 2: Welke maatregelen heeft de gemeente Overbetuwe al genomen om jongeren te stimuleren te stemmen en wat was het effect hiervan?

Methodische verantwoording

Het type onderzoek dat voor deze deelvraag is gedaan is deskonderzoek of praktijkonderzoek. Voor het beantwoorden van de deelvraag is gebruik gemaakt van gemeentelijke informatiebronnen, zoals informatiememo's en verslagen van vergaderingen. De kenmerken van de informatie uit de bronnen zijn het gevolg van praktijkonderzoek. Een paar onderdelen bestaan uit cijfers over de deelname aan de Swipocratie. Daarnaast is er ook gebruikgemaakt van bronnen die zijn uitgereikt vanuit de gemeente. Deze bronnen waren puur gericht op de participatie van jongeren. Daarnaast is er ook praktijkonderzoek gedaan. Er is contact opgenomen met medewerkers van de gemeente omtrent de effecten van bepaald ingrijpen van de gemeente. Hier hebben deze medewerkers op gereageerd en informatie over aangeleverd. De validiteit van de bronnen zijn goed en daarmee bruikbaar voor het onderzoek.

Inhoudelijk

De gemeente Overbetuwe heeft al maatregelen ondernomen om de participatie te verhogen. Bij deze vraag zal worden uiteengezet wat de gemeente al heeft geprobeerd en wat het effect hiervan is geweest.

Online is er niets te vinden omtrent de effecten van de interventies die de gemeente heeft ondernomen. Dit maakt dat medewerkers van de gemeente zijn benaderd om te achterhalen of er informatie te verkrijgen is over de effecten van de interventies.

Maatregel 1

De gemeente (beleidsmakers en raadsleden) is in 2024 in gesprek geweest met jongeren over wat voor hen een relevant beleidsthema is. Dit doet de gemeente om jongeren beter te betrekken bij de lokale democratie en het lokale beleid. Dit werd ook wel de bijeenkomst jongeren 18- 18+ genoemd. Om het zo recent mogelijk te houden wordt er gekeken naar de bijeenkomst op 17 september 2024 (Jongerenwerkers et al., 2023) welke werd georganiseerd met raadsleden, professionals, beleidsadviseurs én jongeren over verschillende thema's. Dit noemen zij zelf: de 'Big Five' voor jongeren: wonen, school en werk, inkomen welzijn en gezondheid en ondersteuning. In de informatiememo omtrent de bijeenkomst wordt duidelijk uiteengezet wat de input van de jongeren was en wat de gemeente hiermee gaat doen. De hoofdlijn: de gemeente neemt het mee in het lopende beleid en ook bij de opstelling van toekomstige beleidsplannen van het sociale domein ("Terugkoppeling Bijeenkomst Jongeren 18-/18+", 2024).

Tijdens deze bijeenkomst hebben jongeren opmerkingen gegeven op de overgang Jeugdwet naar WMO, behoefte aan kamer en/of zelfstandigheidstraining, hulp voor arbeidsongeschikte wajong'ers, budget- of geldles op scholen, ruimte voor ontmoeting en locaties die vaker en/of langer open zijn, goede tijdige diagnostiek van de juiste hulpbehoefte, mogelijkheden tot events (wedstrijden, sportdagen etc.), inzet ervaringsdeskundigheid, hulp bij het aanvragen van (zorg)toeslagen, een informatieboekje over wat er te regelen valt wanneer je (bijna) 18 bent, hulp en trainingen binnen het onderwijs over: verzekeringen, pensioenen, sollicitaties/cv's en soorten contracten, hulp en trainingen binnen het onderwijs over wat er op je afkomt wanneer je (bijna) 18 bent, krapte op de arbeidsmarkt en het minimumloon. Jongeren hadden dus veel te zeggen over een hoop verschillende onderwerpen ("Terugkoppeling Bijeenkomst Jongeren 18-/18+", 2024).

Waarom is het nu van belang om dit allemaal op te sommen? Door het effect wat dit heeft meegebracht. Op elk bovengenoemd onderwerp is door de gemeente gereageerd met een gemeentelijke beleidsopvolging. Er wordt zo duidelijk mogelijk antwoord gegeven op de zorgen, wat de gemeente gaat doen en als er al opties beschikbaar zijn, dan worden deze beschreven. De gemeente geeft zelf ook aan dat het vaak om verbetering van bepaalde uitvoerende acties gaat. Hier kunnen zij op korte termijn wat mee doen. Het is voor de gemeente duidelijk geworden dat in veel onderwerpen die de jongeren noemen er al wel informatie is of aanbod, maar dat dit onvoldoende bekend is onder de jongeren. De gemeente gaat concreet beleidsadviseurs informeren over de gevraagde acties en gaat kijken of jongeren nog meer aandacht krijgen, omtrent het aanbod, in de bestaande gemeentelijke communicatie. Het effect van deze bijeenkomst is dus dat de gemeente daadwerkelijk aan de slag gaat met de input van jongeren en dat dit terug is te zien in gemeentelijk beleid.

Maatregel 2

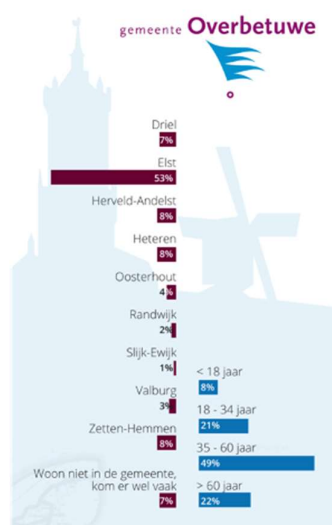
Via de gemeente is er sprake van jongerenwerk. Degene die dit uitvoeren zijn ook op scholen te vinden. Doordat deze jongerenwerkers op scholen aanwezig zijn, is er meer mogelijkheid voor contactmomenten met jongeren. Hier wordt gewerkt aan het leggen van een basis om jongeren gerichter naar beleid te kunnen vragen op (beleid) thema's als hier behoefte aan is. Dit gebeurt niet alleen op scholen, maar ook bij bijvoorbeeld jongerencentra of simpelweg buiten. Dit is niet per se een 'maatregel' die is ingezet om jongeren meer betrokken te maken bij de politiek. Het zou een welkom effect zijn, maar het is niet het doel. Daardoor is het effect ook niet meetbaar (Jongerenwerkers et al., 2023)..

Maatregel 3

De gemeente heeft ondervonden dat het contact het beste tot stand komt als een raadslid een jongere benadert en niet andersom. Aan de hand hiervan is er een Whatsapp groep gecreëerd. Hier kunnen bestuurders en ambtenaren contact opnemen met jongerenwerk en v.v. Zo kan er snel worden gecommuniceerd over jongerenparticipatie en activiteiten rondom deze participatie. Ook kan er via deze groep besproken waar en hoe jongeren te vinden zijn, te bereiken en eventueel te bevragen als de visie van de jongeren op bepaalde onderwerpen gewenst is (Jongerenwerkers et al., 2023). Ivor Straetemans heeft aangegeven dat deze appgroep vrij stil lijkt te zijn. Er is op dit moment een fysieke afspraak in de maak. Hier is geen duidelijk antwoord gekomen op wat het effect van deze groep is. Een fysieke afspraak kan gezien worden als een positief effect. Hierdoor kan het gesprek face to face worden aangegaan. Wat het verdere effect is van het bestaan van deze groep, daar is geen informatie over. Gezien dat de groep vrij stil lijkt te zijn kan er wel enige twijfel zijn over de effectiviteit.

Maatregel 4

Vanuit de gemeente is er de Swipocratie-tool ingezet voor de ingezet om doelgroepen die moeilijker bereikbaar zijn te laten Josselin van Grootel heeft aangegeven dat de tool een soort een onderwerp te zien wat lokale politiek betreft, en kan dan gelijk aan niet interessant/maakt mij niet uit/niet belangrijk en interessant/belangrijk/heb ik een mening over. Online wordt de enquête hebben 3.000 mensen gereageerd. Van deze 3.000 21% jongvolwassenen. Bij de Swipocratie zijn jongeren jongvolwassenen gedefinieerd als 18-34 jaar. Het is ook opvallend andere dorpen achterblijven. Deze tool is online breed in de gemeente, socials en ook van de partners (dorpsraden en media-aandacht en bijvoorbeeld hun inzet (Gemeente



actualisatie van de omgevingsvisie. Deze werd participeren (Jongerenwerkers et al., 2023). Tinder voor lokaal politiek beleid is. Iemand krijgt vervolgens naar links of rechts swipen. Links staat rechts staat gelijk aan wel Swipocratie gezien als een online-enquête. Op de mensen was 8% van de categorie jongeren en gedefinieerd als onder de 18 jaar oud en zijn hoe Elst erboven uitsteekt met deelname en de spotlight gezet. Dit is gedaan op de website van de jongerenwerkers) van de gemeente. Dit door Overbetuwe, z.d.).

De stellingen waren op hoofdlijnen. Er werden vragen gesteld over de toekomst van de gemeente, er werden dilemma's voorgelegd, twee stellingen met de vraag wat dan de voorkeur had en ook was er een categorie overige vragen. Aan de hand van de uitkomst zijn er verdiepende gesprekken

gevoerd. Hierbij valt op dat er met name stakeholders en volwassenen op deze gesprekken afkwamen. Wat hiervan de reden is, komt niet duidelijk naar voren uit de informatie vanuit Stefan Tempelman en ook niet uit de informatiememo omtrent het Koersdocument actualisatie Omgevingsvisie. Kijkend naar de informatiememo is er wel informatie te vinden die mogelijk een rol speelt bij het feit dat jongeren niet op deze verdiepende gesprekken afkwamen. De gesprekken vonden plaats tussen 19.00 en 21.00 uur. Voor jongeren is dit veelal een tijd waarop zij niet beschikbaar zijn. Dit zijn tijden waar de meeste jongeren aan het werk zijn of aan het sporten zijn. Dit kan mogelijk een rol hebben gespeeld. Het effect van de Swipocratie op jongerenparticipatie is geweest dat zij hebben meegedaan met de online variant die ging over de hoofdlijnen. Bij de verdieping zijn zij afgehaakt (Gemeente Overbetuwe, z.d.).

Maatregel 5

Er zijn ook lesprogramma's op scholen omtrent de politiek (Jongerenwerkers et al., 2023). Hier is navraag gedaan wat hier het effect van is. Dorien van der Kamp gaf hierbij aan dat er geen metingen, evaluaties of enquêtes zijn om het daadwerkelijke effect te kunnen geven. Mevrouw van der Kamp heeft wel omschreven wat zij denkt dat het effect van de lesprogramma's is. Het effect ervan zou zijn dat leerlingen leren hoe een democratie, op lokaal niveau, werkt. Het betreft ook het ervaren van deze lokale politiek. Dit gaat dan om bijvoorbeeld het ervaren hoe het is om in een raadszaal te zijn. Ook gaat het om de ervaring omtrent debatteren en hoe een besluit wordt genomen. Het voorgaande moet gezien worden in de breedste zin van het woord: er is een probleem dat moet worden opgelost, daarvoor moet een plan worden gemaakt, er moet nagedacht worden over hoe dit betaald gaat worden, lobbyen om te zorgen dat er voldoende medestanders zijn, overtuigen in de vergadering en soms wat compromissen sluiten. Buiten dat mevrouw van der Kamp denkt dat leerlingen leren hoe de lokale democratie werkt is er ook de hoop dat zij nieuwsgierig zijn geworden naar de lokale democratie en zich meer gaan bemoeien met wat er in hun gemeente gebeurt.

Conclusie

De gemeente doet pogingen om ervoor te zorgen dat de jongerenparticipatie omhooggaat. In sommige van de gevallen wordt er in een informatiememo beschreven wat er met de input van jongeren wordt gedaan en hoe dit van invloed is op de gemeente. Dit is niet bij alle maatregelen zo. Daarnaast is het zo dat er bij geen een van de maatregelen achteraf meetbare instrumenten ingezet zijn om te kijken wat het daadwerkelijke effect is van de ondernomen acties. Als de gemeente acties onderneemt om de participatie onder jongeren te verhogen, dan zullen zij ook metingen, evaluaties, enquêtes etc. moeten inzetten om überhaupt te kunnen kijken of de actie effect heeft gehad en of de participatiegraad daar eventueel mee omhoog zal gaan.

Deelvraag 3. Welke redenen geven jongeren zelf voor hun geringe politieke participatie?”

Methodische Verantwoording

Om de deelvraag “Welke redenen geven jongeren zelf voor hun geringe politieke participatie?” te beantwoorden, is onder andere gekozen voor het voeren van semigestructureerde interviews. Deze methode is geschikt, omdat het diepgaand inzicht biedt in de persoonlijke motivaties, barrières en ervaringen van jongeren. Deze inzichten kunnen niet verkregen kunnen worden via kwantitatieve methoden zoals enquêtes. Het doel is om met deze interviews gedetailleerde informatie te verzamelen waarmee persona’s worden geschetst die de gemeente Overbetuwe kunnen helpen om effectieve interventies te ontwikkelen.

De interviews zijn semigestructureerd van opzet, waardoor vaste vragen worden gecombineerd met ruimte voor verdiepende gesprekken. Deze aanpak maakt het mogelijk om zowel vergelijkbare data te verzamelen als unieke persoonlijke inzichten bloot te leggen. Elk interview duurt maximaal tien minuten om deelname laagdrempelig te houden en jongeren aan te moedigen deel te nemen. De vragenlijst bevat veertien vragen die gericht zijn op drie kerngebieden: motivaties om wel of niet te stemmen, barrières die deelname verhinderen en voorkeuren voor interventies die hen kunnen motiveren om in de toekomst wel te stemmen.

Na het verzamelen van de data worden de antwoorden geanalyseerd, wederom rekening houdend met de kerngebieden van de vragen. Hierbij wordt gezocht naar terugkerende patronen en thema’s die de belangrijkste barrières en motivaties blootleggen. De resultaten van deze analyse worden vervolgens vertaald in persona’s. Een persona is een fictieve representatie van een groep jongeren met gedeelde kenmerken, ervaringen en behoeften. Voor dit onderzoek zullen persona’s bijvoorbeeld inzicht geven in veelvoorkomende barrières en aangeven welke interventies effectief kunnen zijn om deze groep te mobiliseren.

De persona’s dienen als concrete handvatten voor de gemeente Overbetuwe. Ze laten zien welke typen jongeren er binnen de doelgroep bestaan en wat hen motiveert of tegenhoudt om te stemmen. Met deze inzichten kan de gemeente gerichte interventies ontwikkelen om de opkomst van jongeren bij gemeenteraadsverkiezingen te vergroten en daarmee de representativiteit van de lokale democratie te verbeteren.

Om de jongeren binnen onze doelgroep te bereiken worden jongerenwerkers uit gemeente Overbetuwe gecontacteerd. Dit is vanuit de gemeente geadviseerd, omdat de jongerenmedewerkers zicht hebben op locaties waar de jongeren zich bevinden. Het is dan ook de bedoeling dat deze jongerenmedewerkers ons in contact brengen met onze doelgroep, of ons de juiste richting op wijzen.

Bevindingen

Om de deelvraag te beantwoorden is, zoals in de voorgaande paragraaf is genoemd, gekozen om semigestructureerde interviews af te nemen. Deze interviews bieden een inzicht in de achterliggende oorzaken van de lage betrokkenheid van jongeren bij de gemeentepolitiek en de mogelijke interventies die dit patroon kunnen doorbreken, aangegeven door de jongeren zelf.

Bereik

Zoals in de methodische verantwoording is genoemd werd er contact gelegd met jongerenwerkers uit gemeente Overbetuwe. Dit is zowel telefonisch als via de mail gebeurd. Een opmerkelijke bevinding hierbij was de soortgelijke reactie van verschillende jongerenwerkers; deze doelgroep hebben wij niet in beeld. De jongerenwerkers in gemeente Overbetuwe hebben geen zicht op de doelgroep 18 tot en met 25 jaar, net als de gemeente zelf. Vanuit de jongerenwerkers is ons geadviseerd om te peilen voor supermarkten als we deze doelgroep echt willen vinden, zij hadden geen concrete plekken in gedachten binnen de gemeente waar de doelgroep eventueel getroffen zou kunnen worden.

Binnen de gemeente is er op twee plekken gepeild, in Elst en in Heteren. Opvallend in beide plaatsen was de afwezigheid van de doelgroep op straat, bij winkelcentra en rondom parken. Doorgaans waren de mensen die tijdens de meetmomenten aanwezig waren middelbare scholieren of volwassenen boven 35 jaar. Tijdens de raadsvergadering van 15 oktober werd door een lid van D66 ingebracht dat een sportschool in Zetten de doelgroep 18-25 jaar wel in het vizier heeft. Helaas hebben wij dit raadslid niet kunnen spreken om hier verder op in te gaan. Op basis van de verrichte observaties is te stellen dat het bereiken van de doelgroep erg lastig is, omdat deze niet in beeld van de gemeente is en afwezig is op cruciale plekken binnen de gemeente.

Interviews

Om deelnemers te vinden hebben wij contact opgenomen met bekenden uit gemeente Overbetuwe, wij hebben hen gevraagd in hun kringen naar participanten te zoeken voor ons. Hieruit volgden een aantal interviews met jongeren uit gemeente Overbetuwe, waarvan een gedeelte in persoon in gemaakt en een gedeelte via Zoom audiogesprekken.

Uit de interviews komt naar voren dat een gebrek aan kennis over de gemeentepolitiek een belangrijke reden is voor het uitblijven van deelname. Veel respondenten gaven aan dat zij weinig tot niets weten over de rol van de gemeenteraad en de invloed die deze heeft op hun directe leefomgeving. Een respondent verklaarde bijvoorbeeld: “Ik weet niet wat voor invloed de gemeente heeft, en dat trekt mij daarom ook niet.” Het ontbreken van deze basiskennis zorgt ervoor dat jongeren zich niet aangesproken voelen door de gemeentepolitiek en het belang ervan niet inzien.

Daarnaast speelt het ontbreken van relevante en toegankelijke informatie een grote rol. Jongeren gaven aan dat zij nauwelijks worden bereikt door campagnes of informatiekanalen van de gemeente. Een veelgehoorde klacht is dat lokale politici nauwelijks zichtbaar zijn op platformen die jongeren gebruiken, zoals sociale media. Een deelnemer benoemde dit als volgt: “Lokaal kom je ze niet tegen. Ze zijn vooral actief in lokale bladen, en die leest bijna niemand van mijn leeftijd.” Hierdoor blijven de activiteiten van de gemeenteraad en de aankomende verkiezingen voor veel jongeren onopgemerkt.

De sociale omgeving blijkt eveneens een bepalende factor te zijn. Jongeren die weinig praten over politiek in hun vrienden- of familiekring, hebben minder snel de neiging om zichzelf te informeren of te participeren. Een respondent gaf aan dat politiek nooit besproken wordt binnen zijn vriendengroep, wat bijdraagt aan de afstand tot dit thema. Het gebrek aan een gedeeld gespreksonderwerp binnen hun directe omgeving versterkt de afwezigheid van betrokkenheid.

Een andere veelgenoemde reden is het gevoel van onvoldoende vertegenwoordiging. Jongeren voelen zich vaak niet aangesproken door de thema's die in de gemeentepolitiek aan bod komen. Hoewel onderwerpen zoals woningtekorten en openbaar groen belangrijk worden gevonden, ervaren zij een gebrek aan specifieke aandacht voor jongeren in beleidsplannen. Een deelnemer zei hierover: “Het voelt alsof er geen partij is die echt voor mijn waarden staat. Dat maakt het lastig om een keuze te maken.” Dit gevoel van misrepresentatie ontmoedigt jongeren om hun stem uit te brengen.

Tot slot speelt de praktische kant van participatie een rol. Jongeren geven aan dat het stemmen vaak niet wordt gepresenteerd als iets eenvoudigs of toegankelijk. Instrumenten zoals een kieswijzer of korte, visuele uitleg van de partijprogramma's kunnen volgens de respondenten helpen. Een van hen benadrukte dat jongeren geneigd zijn om snel en eenvoudig informatie te willen krijgen. Hulpmiddelen zoals een stemhulp-app of korte video's op sociale media werden hierbij als effectief beschouwd.

Samenvattend wordt de geringe politieke participatie van jongeren in de gemeente Overbetuwe veroorzaakt door een combinatie van factoren: een gebrek aan kennis, een beperkte zichtbaarheid van lokale politiek, weinig relevantie in hun sociale omgeving, het gevoel van onvoldoende vertegenwoordiging en een gebrek aan praktische hulpmiddelen. Deze bevindingen wijzen erop dat een integrale aanpak nodig is die gericht is op zowel informatievoorziening als het creëren van een persoonlijke en toegankelijke benadering. Alleen door deze barrières aan te pakken kan de gemeente Overbetuwe jongeren effectiever betrekken bij de lokale politiek.

Toetsing met theorie

Uit de interviews blijkt dat een gebrek aan kennis over gemeentepolitiek en beperkte informatievoorziening de belangrijkste belemmeringen vormen voor jongeren. Het rapport De lokale niet-stemmer (2022) bevestigt dit. Jongeren zijn vaak onvoldoende bekend met het belang en de impact van gemeentepolitiek op hun dagelijks leven. Deze onwetendheid wordt versterkt door het feit dat lokale verkiezingen minder zichtbaar zijn in de media

en dat politici zelden directe communicatie aangaan met jongeren (De Blok, et al., 2022). Het rapport wijst op de beperkte mobilisatiekracht van lokale campagnes, wat resulteert in een lage mate van betrokkenheid en herkenning onder jongere doelgroepen. Dit is een van de redenen die tijdens de interviews vaker terug kwam vanuit de jongeren.

Een gevoel van misrepresentatie komt sterk naar voren in de interviews. Jongeren geven aan dat zij zich niet aangesproken voelen door de thema's en beleidsprioriteiten van de gemeentepolitiek. De bevindingen uit de theorie, bevestigen dat jongeren vaak het idee hebben dat hun stem er niet toe doet en dat politieke partijen onvoldoende aandacht besteden aan jongeren-specifieke onderwerpen. Deze perceptie draagt bij aan een lage opkomst en een gevoel van vervreemding van de lokale democratie (De Blok, et al., 2022). Daarnaast blijkt dat gebrek aan politieke sociale druk, zoals gesprekken in de sociale kring, een belangrijk obstakel vormt voor jongere stemgerechtigden.

De sociale omgeving speelt een cruciale rol bij de politieke participatie van jongeren, zoals uit de interviews blijkt. Bevindingen uit de theorie ondersteunen dit door te stellen dat jongeren minder geneigd zijn te stemmen wanneer politiek geen onderwerp van gesprek is binnen hun gezin of vriendengroep. Het ontbreken van rolmodellen of discussies over politiek beperkt hun interesse en betrokkenheid verder. In veel gevallen blijkt dat jongeren pas op latere leeftijd betrokken raken bij de politiek, wanneer zij meer sociale en maatschappelijke verantwoordelijkheden op zich nemen.

Praktische obstakels, zoals een gebrek aan stemhulpen en toegankelijke informatie, worden zowel in de interviews als in bevindingen uit de theorie genoemd als factoren die de opkomst onder jongeren negatief beïnvloeden. De literatuur wijst op de complexiteit van partijprogramma's en het gebrek aan eenvoudige hulpmiddelen om deze te begrijpen als redenen waarom jongeren afhaken (De Blok, et al., 2022). De aanbeveling om gebruik te maken van digitale tools zoals stemhulpen en korte, visuele uitleg sluit nauw aan bij de suggesties van de geïnterviewde jongeren.

Deelvraag 4: wat is de visie van raadsleden op het probleem en in hoeverre sluit dat aan op de antwoorden van jongeren?

Bij deze deelvraag zal er worden gekeken naar wat raadsleden (gemeenteraad en burgerraadsleden) denken over wat jongeren naar de stembus lokt. Dit zal worden afgezet tegenover het praktijkonderzoek en het literatuuronderzoek om te kijken of er een discrepantie is of juist ook overeenkomst. Als deze discrepantie of overeenkomst er is, dan wordt er ook meteen uitgewerkt wat het verschil is of wat er juist gelijk is.

Voor deze deelvraag was aanvankelijk het plan dat er gebruik zou worden gemaakt van informatie en input die verkregen was uit interviews met raadsleden van de gemeente Overbetuwe. Helaas is er nooit reactie gekomen op de e-mails omtrent de interviews.

Om deze deelvraag alsnog uit te kunnen werken is de informatie en input gebaseerd op de raadsvergadering van 15 oktober 2024. Tijdens deze vergadering is er sprake van een informatiebijeenkomst over de opkomstverhoging van jongeren bij de gemeenteraadsverkiezingen. Tijdens deze vergadering hebben de raadsleden hun visie op het ophogen van de opkomst van jongeren bij gemeenteraadsverkiezingen geuit.

De raad had al een aantal opties voor zich gekregen, maar konden zelf ook opties inbrengen.

Christen Unie

Mevrouw Maaijen geeft namens de Christen Unie (CU) aan dat een begeleidende brief bij de stempas een goed idee zou kunnen zijn. Zo bereik je niet alleen jongeren, maar meteen iedereen. Dit zou ook minder kosten met zich meebrengen, omdat je niet hoeft te filteren.

Daarnaast werd er gezegd: jong geleerd is oud gedaan. Er moet worden gekeken naar middelbare scholen. Deze zijn er wel in de gemeente, maar hogescholen heeft de gemeente niet. Op die manier wordt het wat dichterbij de jongeren gebracht voor op de lange termijn, dan direct deze verkiezingen. Zo wordt het wat gangbaarder gemaakt voor jongeren: dit hoort erbij.

Tot slot zou het een goed idee zijn om de omgeving van de jongeren te betrekken. Er wordt hier veel gesproken over dat een brief geen zin heeft, omdat die toch wel wordt weggegooid. Als je weet dat iemand in je omgeving voor het eerst mag gaan stemmen, heb het daar dan over (*Agenda OverBetuwe - Zaal 3 Dinsdag 15 Oktober 2024 19:30 - 22:30 - iBabs Publieksporaal, z.d.*)

CDA

Meneer Markus geeft namens het CDA aan dat zij denken dat er online, op social media, veel kansen liggen. Dit raadslid merkt op dat er in de leeftijdscategorie van de jongeren, ongeacht opleidingsniveau en leeftijdscategorie, tegenwoordig veel mensen worden beïnvloed door influencers.

Als er een paar van dat soort ‘prominente’ mensen de gemeente Overbetuwe zouden vinden, dan zou dat een soort vliegwieleffect kunnen creëren voor de ideeën en ambities van de gemeente (*Agenda OverBetuwe - Zaal 3 Dinsdag 15 Oktober 2024 19:30 - 22:30 - iBabs Publieksportaal, z.d.*).

D66

Meneer Kroesen geeft namens D66 aan dat ook deze fractie vindt het een goed idee om influencers te gebruiken en dan met name TikTok. Er wordt aangegeven dat TikTok uitgebreider schijnt te zijn. Ook is er gesproken met de eigenaar van een sportschool in Zetten. Die geeft aan dat daar 80 jongeren van 18 jaar zijn en dat hij de sportschool kan inrichten als stemlokaal. De sportschooleigenaar gaf aan dat een stempelkaart een goed idee kan zijn. Dat op het moment dat je stemt je een stempel krijgt en dat je daarmee een week gratis kan sporten. Dit zou tegen een laagbudget kunnen. De zoon van meneer Kroesen gaf aan: niemand begrijpt ons. Volgens Kroesen moeten we één onderwerp uitkiezen wat jongeren het meest interesseert. Volgens D66 zou dat woningbouw zijn. Volgens de zoon van Kroesen gaat het ook om veiligheid. Een suggestie zou ook kunnen zijn: organiseer een feest. Probeer mensen te bereiken. Organiseer een feest van de democratie met 18 tot 24-jarigen. Tot slot moet er ook gekeken worden naar mobiele stemlokalen. Ga op strategische plekken staan waar veel jongeren komen. Probeer ze daardoor te triggeren (*Agenda OverBetuwe - Zaal 3 Dinsdag 15 Oktober 2024 19:30 - 22:30 - iBabs Publieksportaal, z.d.*).

VVD

Mevrouw Reitsma merkt namens de VVD op dat jongeren vaak meekomen met familie om te stemmen. Reitsma zit zelf vaak bij stemlocaties en als ze zien dat iemand voor de eerste keer komt stemmen, doordat ze de leeftijd hebben teruggeteld, dan geven ze iets van een gevulde koek. Zo wordt er toch wat aandacht besteed aan het feit dat iemand voor het eerst komt stemmen. Je ziet jongeren daarna vaker terugkomen. Het is belangrijk dat jongeren de eerste keer meekomen met familie. Alleen jongeren aanspreken helpt dus niet. Daarnaast zou een debat voor jongeren met onderwerpen die jongeren aanspreken, dat is ook een soort van kieswijzer, heel goed kunnen helpen om jongeren te bedienen (*Agenda OverBetuwe - Zaal 3 Dinsdag 15 Oktober 2024 19:30 - 22:30 - iBabs Publieksportaal, z.d.*).

GroenLinks

Meneer Diks geeft namens GL aan dat een stemwijzer met onderwerpen die jongeren belangrijk vinden een van de belangrijkste mogelijkheden om te doen is. Daarnaast zou er ook gekeken kunnen worden naar duidelijke aanwijzingen naar de stemlocaties. Bijvoorbeeld: dichtstbijzijnde stemlokaal is ... meter hier vandaan. Tot slot moeten de middelbare scholen niet uit het oog worden verloren, ondanks dat deze jongeren nog niet kunnen stemmen (*Agenda OverBetuwe - Zaal 3 Dinsdag 15 Oktober 2024 19:30 - 22:30 - iBabs Publieksportaal, z.d.*).

OverBetuweNu

Mevrouw Berends geeft namens OverBetuweNu aan dat het investeren in lespakketten op middelbare scholen een goed idee is. Zo worden deze kinderen voorbereid. Ook een stemhulp ontwikkelen. Zo kunnen jongeren het er ook met elkaar over hebben hoe ze dit invullen en hoe het precies werkt. Dat kan helpen om het gesprek opgang te brengen. Kijk ook zeker naar social media om te kijken hoe jongeren betrokken kunnen worden bij het stemmen (*Agenda OverBetuwe - Zaal 3 Dinsdag 15 Oktober 2024 19:30 - 22:30 - iBabs Publieksportaal, z.d.*).

Nu er is gekeken wat de visie van de raadsleden op het onderwerp is, is het natuurlijk interessant om dat naast de antwoorden die de jongeren hebben gegeven te leggen. Zo kan worden gekeken of de visie van de raadsleden overeenkomt met de antwoorden van de jongeren zelf.

Mevrouw Maaijen geeft aan dat een brief aan de jongeren zou kunnen helpen. De jongeren zelf gaven aan dat één van de belangrijkste redenen om niet te gaan stemmen onwetendheid is. Een brief, indien daar de juiste informatie instaat, kan een hulpmiddel zijn om een deel van de onwetendheid weg te nemen. Ook het 'gebrek aan relevante en toegankelijke informatie' noemen de jongeren als drempel om te gaan stemmen. Een brief zou ook hier een uitkomst kunnen bieden. Mevrouw Maaijen haalt ook de middelbare scholen aan als mogelijkheid. Hier zouden, kijkend naar de drempels die de jongeren zelf geven, veel kansen liggen. Vooral op het gebied van het wegnemen van onwetendheid, het bieden van informatie op een toegankelijke manier en het verankeren van de politiek in de sociale omgeving van jongeren.

Meneer Markus van het CDA noemt sociale media en online platformen als kans om jongeren te bereiken, ook door het inzetten van influencers of prominente mensen uit de regio. Dit kan aansluiten op de drempel 'geen politiek in de sociale omgeving', zoals jongeren dit zelf aangaven in de interviews. Door jongeren te bereiken door iets wat zij zelf vaak gebruiken wordt het dichtbij de jongeren gebracht en zal het meer gaan spelen in hun sociale omgeving.

Meneer Kroesen van D66 hamert ook op het gebruik van sociale media, hij noemt dan nog specifiek TikTok, maar dit sluit aan bij de visie van Markus op dit onderwerp. Verder noemt hij de mogelijkheid tot het gebruik van een sportschool in Zetten om de jongeren te bereiken. Deze sportschool zou de drempel 'geen politiek in de sociale omgeving' van de jongeren kunnen wegnemen. Ook het gebrek aan praktische hulpmiddelen dat door de jongeren wordt aangedragen als drempel om te gaan stemmen kan hier opgelost worden door de sportschool eventueel in te richten als stemlokaal. Hij noemt ook dat er moet worden aangesloten op de leefwereld van de jongeren. De jongeren zelf noemen dit ook als probleem, zij voelen zich onvoldoende vertegenwoordigd.

Mevrouw Reitsma van de VVD geeft aan dat jongeren vaak voor het eerst met familie komen stemmen, dit past bij het punt dat dat het voor jongeren belangrijk is om met politiek bezig te zijn in hun sociale omgeving. Zij haalt ook de kieswijzer aan. Dit kan goed helpen om het gebrek aan kennis op te lossen en informatie te verschaffen over de gemeentelijke politiek op een laagdrempelige en toegankelijke manier.

Meneer Diks van GroenLinks haalt eigenlijk alleen maar punten aan die al eerder waren genoemd, zoals de stemwijzer, het zichtbaar en goed bereikbaar maken van de stemlokalen en het betrekken van middelbare scholen bij dit probleem. Dit zijn wel oplossingen voor de problemen die de jongeren zelf aandragen.

Mevrouw Berends van OverBetuweNu hamert ook op de middelbare scholen. Zij rept ook over een stemhulp voor jongeren. Dit zou de drempel 'gebrek aan praktische hulpmiddelen' kunnen verlagen, omdat het door de stemhulp makkelijker wordt voor jongeren om te stemmen. Verder haakt zij ook in op het gebruik van sociale media om jongeren meer te betrekken en te bereiken.

Advies

De betrokkenheid van jongeren bij de lokale politiek is essentieel voor een gezonde toekomst en een representatief gemeentelijk beleid. Dit advies richt zich op concrete en haalbare stappen die de gemeente Overbetuwe kan nemen om jongeren niet alleen te informeren, maar ook te activeren en te betrekken bij het politieke proces. Hieronder worden drie kernadviezen gepresenteerd, gevolgd door een aanbeveling voor een vervolgonderzoek.

Monitoring

Om een beter beeld te krijgen van jongeren binnen de gemeente Overbetuwe, adviseren wij een actief en continu onderzoek op te zetten naar jongeren vanaf groep 8. Dit onderzoek moet gericht zijn op het in kaart brengen van hun demografische gegevens, interesses, en voorkeuren. Het gebruik van jongerenwerkers is hierbij essentieel. Zij kunnen als schakel dienen tussen de gemeente en de jongeren en hebben de mogelijkheid om langdurige relaties op te bouwen binnen deze doelgroep. Het monitoren van jongeren op deze manier biedt een basis voor gerichte beleidsvorming en interventies die aansluiten op hun specifieke behoeften. Door deze jongeren te volgen over een langere periode, kan de gemeente niet alleen inspelen op hun huidige wensen, maar ook anticiperen op toekomstige veranderingen in hun levensomstandigheden en voorkeuren.

Het in beeld brengen van de jongeren moet zowel via onderwijskanalen, zoals lespakketten met voorlichting over de gemeentelijke politiek en het belang van het participeren hierin, als via naschoolse kanalen. Denk hierbij aan langdurige activiteiten, zoals sportcompetities, waarin interactie tussen jongeren plaatsvindt. Hierbij komt de rol van jongerenwerkers kijken, zij kunnen de relaties met de jongeren onderhouden.

Stemhulp

Een ander belangrijk advies is het ontwikkelen van een stemhulp die jongeren helpt bij het maken van keuzes tijdens de gemeenteraadsverkiezingen. Uit interviews blijkt dat jongeren een dergelijke tool als nuttig ervaren en het hen aanmoedigt om actief deel te nemen aan verkiezingen. Een stemhulp zoals Kieskompas biedt een toegankelijke en overzichtelijke manier om jongeren te informeren over de standpunten van verschillende partijen. Dit helpt hen niet alleen om een bewuste keuze te maken, maar verlaagt ook de drempel om daadwerkelijk te gaan stemmen. Wij adviseren om de ontwikkeling en promotie van deze stemhulp te integreren in de gemeentelijke communicatie, met een focus op sociale media en andere platforms die jongeren veelvuldig gebruiken.

Daarnaast is het aan te raden aan raadsleden om filmpjes die uit korte fragmenten bestaan op te nemen over politieke thema's die jongeren aangaan. Deze kunnen via sociale media verspreid en geadverteerd worden.

Meetbaarheid interventies

Ook dient de gemeente na te denken over de meetbaarheid van haar interventies. Op het moment dat er geen enkele manier is om achteraf te meten wat het effect van een bepaald ingrijpen is, dan kan er niet inzichtelijk worden gemaakt of de interventie nut heeft gehad en of/wat het heeft opgebracht. Het advies aan de gemeente is dan ook om te kijken wat de stand van zaken is op een bepaald moment, vervolgens duidelijk formuleren wat er bereikt dient te worden met de inzet van een bepaalde interventie en daar vervolgens meetbare instrumenten aan te verbinden, zodat het effect kan worden gemeten. Denk hier bijvoorbeeld aan evaluaties en enquêtes, maar ook aan het monitoren van gebruikers van stembulp wanneer deze beschikbaar is en het bereik van social media content wanneer dit ingezet wordt.

Vervolgonderzoek

Als aanvulling op bovenstaande adviezen raden wij een vervolgonderzoek aan dat specifiek gericht is op het langdurig monitoren van jongeren vanaf groep 8. Dit onderzoek zou moeten onderzoeken welke methoden het meest effectief zijn om jongeren te betrekken bij de lokale democratie. Het kan bijvoorbeeld inzicht bieden in hoe jongerenwerkers, scholen en andere maatschappelijke instellingen kunnen bijdragen aan het versterken van de politieke betrokkenheid van jongeren. Daarnaast kan het onderzoek inzicht geven in welke thema's jongeren het meest aanspreken en hoe deze het beste in gemeentelijk beleid en communicatie kunnen worden opgenomen.

Bijlage 1. Interview 1

[Abdel]

Dit is het eerste interview met betrekking tot het meten waar de jongeren staan binnen de gemeentelijke politiek in gemeente Overbetuwe. Mag ik vragen wat jouw leeftijd is?

[Anoniem]

Ik ben 20 jaar oud.

[Abdel]

En waar woon je?

[Anoniem]

In de gemeente Overbetuwe.

[Abdel]

Oké, ik ga je een aantal vragen stellen met betrekking tot de gemeentelijke politiek. En dan mag je gewoon een vrijgevend antwoord opgeven. Het blijft geheel anoniem, dus daar hoef je je geen zorgen over te maken.

Ben jij politiek betrokken?

[Anoniem]

Nee, niet echt.

[Abdel]

En waarom niet?

[Anoniem]

Omdat ik niet zo heel veel kennis heb. En de kennis die ik ervan heb, is van ouders meegekregen.

[Abdel]

En heb je ooit eerder iets gedaan rondom politieke activiteiten? Bijvoorbeeld gestemd?

[Anoniem]

Nee, eigenlijk ook niet, nee.

[Abdel]

Oké, interessant. En mag ik er ook van uitgaan dat je niet eerder hebt gestemd tijdens de gemeenteraadsverkiezingen?

[Anoniem]

Nee, klopt.

[Abdel]

Oké, waarom heb je dat niet gedaan?

[Anoniem]

Ik heb er niet echt bij stilgestaan. Ik denk dat ik andere dingen aan mijn hoofd had, zoals school, etc. Dus dan denk ik niet zo...

[Abdel]

Oké, dus je hebt het gewoon niet meegekregen?

[Anoniem]

Nee, nee.

[Abdel]

Weet je wanneer de laatste gemeenteraadsverkiezingen waren?

[Anoniem]

Ook niet.

[Abdel]

Ook niet, oké.

Nou, dan zijn we benieuwd. Wat had jij wel nodig gehad om te kunnen stemmen?

[Anoniem]

Ik denk misschien meer in social media zien, aangezien ik nog best wel veel met telefoon zit. Ik denk als ik meer online ervan zou zien, dat ik dan ook iets meer betrokken zou zijn en ook iets sneller zou stemmen.

[Abdel]

Dus meer blootstelling krijgen aan het hele gebeuren?

[Anoniem]

Ja.

[Abdel]

Dat je ziet, oh, we gaan binnenkort stemmen en dat je dan kan gaan stemmen?

[Anoniem]

Ja, klopt.

[Abdel]

En in jouw omgeving, jouw vriendinnen bijvoorbeeld, stemmen die?

[Anoniem]

Nou, daar hebben we nog nooit over gehad, dus ik denk het eigenlijk niet.

[Abdel]

Nee, dat weet je gewoon niet?

[Anoniem]

Nee, ik weet het niet.

[Abdel]

Dus politiek is niet iets wat binnen de vriendengroep besproken wordt?

[Anoniem]

Nee.

[Abdel]

Oké.

Stel, er zouden een aantal hulpinstrumenten zijn om jou te helpen bij het stemmen binnen de gemeentelijke politiek, dus tijdens de gemeenteraadsverkiezingen. Wat voor hulpinstrumenten zou jij in gedachten nemen die jou zouden kunnen helpen hierbij?

[Anoniem]

Ik zou het zo niet 1 2 3 weten, misschien als je een voorbeeld hebt.

[Abdel]

Oké. Weet je bijvoorbeeld welke politieke partijen actief zijn binnen de gemeente?

[Anoniem]

Nee.

Oké, ja, dat is niet erg. Ken je bijvoorbeeld een gemeenteraadslid? Weet je een naam van iemand die in de gemeenteraad heeft gezeten?

[Anoniem]

Nee.

[Abdel]

Oké, dat is helemaal niet erg. Dus je hebt er ineens niks van meegekregen, maar ten tweede weet je ook gewoon bijna niks over de gemeentelijke politiek.

[Anoniem]

Nee.

[Abdel]

Dus je weet niet welke opties je zou hebben op het moment dat je zou gaan stemmen?

[Anoniem]

Nee, ik denk dat het een beetje eraan ligt dat ik niet weet wat voor invloed de gemeente überhaupt heeft, dat het me daarom ook niet trekt.

[Abdel]

Bedoel je wat voor invloed de gemeente heeft op jongeren?

[Anoniem]

Ja, zo zeg maar.

[Abdel]

Dus je weet niet welke thema's voor jou relevant zouden zijn bij de politiek?

[Anoniem]

Precies.

[Abdel]

Oké.

Nou, stel je voor, we zouden een aantal hulpinstrumenten nemen. Laten we drie voorbeelden nemen. (Hierna leg ik drie opties uit: swipe app, kieskompas en escaperoom)

[Anoniem]

Ik denk toch de eerste optie.

[Abdel]

De eerste optie, dus zo'n swipe-app.

[Anoniem]

En waarom? Ik denk ook, omdat ik dan spreek voor de meeste jongeren denk ik, dat we nu toch vaak op onze telefoon zitten en zo'n app. Dan heb je het snel gedaan en dan doe je ook nog eens kennis op.

[Abdel]

Oké, dus omdat het een beetje modern is?

[Anoniem]

Ja. Oké, nou interessant.

[Abdel]

En zou je voor, je had zo'n instrument ter beschikking, zou het jou dan wel helpen om te gaan stemmen?

[Anoniem]

Ja, ik denk zeker. Helemaal als mensen in je omgeving doen, ga je het dan zelf ook doen.

[Abdel]

En wat voor politieke thema zou je dan interessant vinden voor jou als jonge persoon binnen de gemeente?

[Anoniem]

Ik denk school, studie vooral.

[Abdel]

Ja? En waarom?

[Anoniem]

Omdat, ik heb niet zo heel veel kennis over politiek, maar ik hoorde wel steeds meer dingen over wat ze willen doen, wat betreft duo, etc. en ledingen.

[Abdel]

Oké, en nou meestal worden dat soort thema's behandeld op grotere schaal, dus bij de Tweede Kamer. Bij de gemeente kan je denken als publieke orde, of de inrichting van de gemeente, of huizing problemen. Bijvoorbeeld, we zien dat er een tekort is aan woningen.

Sportiviteit binnen de gemeente, dat soort thema's. Dat soort thema's die echt met de gemeente zelf te maken hebben, niet met het hele land.

[Anoniem]

Dan vooral het huizen, denk ik. Dat er in onze gemeente een beetje een tekort is, lijkt net.

[Abdel]

Heb je bijvoorbeeld zelf, je bent twintig jaar, zei je net hè?

[Anoniem]

Ja.

[Abdel]

Heb je al geprobeerd om zelf te zoeken naar een woning, bijvoorbeeld? Heb je ooit gereageerd op een woning?

[Anoniem]

Nee, maar wel in mijn omgeving.

[Abdel]

Mensen?

[Anoniem]

Ja, mensen in mijn omgeving.

[Abdel]

En wat hoor je dan bijvoorbeeld?

[Anoniem]

Ja, een beetje dat ze er mee zitten dat ze nog een woning hebben kunnen vinden. Dat eigenlijk.

[Abdel]

Dat er gewoon een tekort is?

[Anoniem]

Ja, een tekort is.

[Abdel]

Oké. Stel je voor zo'n hulpinstrument wordt gemaakt en de volgende gemeenteraadsverkiezingen komen eraan. Op welke manier zou jij daar het liefst aan herinnerd worden?

Dus op welke manier zou jij herinnerd willen worden en dat die gemeenteraadsverkiezingen eraan komen? Bijvoorbeeld aan de datum en waar je kan gaan stemmen?

Zou je dat het liefst via je social media hebben of via een brief naar huis of via de mail? Hoe zou je daar het liefst over te weten komen?

[Anoniem]

Ik denk omdat veel nu via online gaat, dat ik het dan misschien juist liever via de post heb.

[Abdel]

Via de post? Ja. Waarom?

[Anoniem]

Omdat ik al zoveel mailtjes binnenkrijg van verschillende dingen die help herinneren. En juist de post neemt iets serieuzer.

[Abdel]

Oké, dus veel mensen denken namelijk dat omdat iedereen zoveel actief is online, dat je dan liever...

[Anoniem]

Nee, juist niet. Want een brief die ik binnenkrijg met mijn naam erop, lees ik wel iets serieuzer dan een mailtje die ik voor de twintigste keer heb.

[Abdel]

Oké, omdat je dus gewoon veel meer de post krijgt en daarom is het wat belangrijker.

[Anoniem]

Ja.

[Abdel]

En al helemaal als je een stempel van de gemeente op ziet, denk ik.

[Anoniem]

Ja, dan al helemaal.

[Abdel]

Oké, dat waren de vragen voor jou. Dankjewel voor je deelname.

[Anoniem]

Nou, geen probleem.

Bijlage 2. Interview 2

[Abdel]

Dit is het tweede interview rondom het onderzoek naar het bevorderen van de gemeentelijke politiek in gemeente Overbetuwe. Ik heb een nieuw kandidaat voor mij. Ik ga je zo meteen een aantal vragen stellen.

Het zijn een stuk of veertien vragen rondom de gemeentelijke politiek en jouw ervaringen daarbij. Ik wil als eerst beginnen met jouw leeftijd. Hoe oud ben jij?

[Anoniem]

Drie-en-twintig.

[Abdel]

En in welke regio ben jij woonachtig?

[Anoniem]

Overbetuwe.

[Abdel]

Gemeente Overbetuwe?

[Anoniem]

Ja.

[Abdel]

Oké. Dit blijft geheel anoniem, dus niemand zal je naam of achternaam weten. Ik wil als eerste weten, ben jij politiek betrokken?

[Anoniem]

Nee.

[Abdel]

Nee... Betekent dat dat je ook niet stemt tijdens de Tweede Kamerverkiezingen?

[Anoniem]

Dat wel.

[Abdel]

Dat wel, oké. Dus je hebt enigszins een politieke activiteit in het verleden gehad?

[Anoniem]

Ja, beperkt tot het stemmen.

[Abdel]

Beperkt tot het stemmen. En heb je ook eerder gestemd tijdens de gemeenteraadsverkiezingen?

[Anoniem]

Nee.

[Abdel]

Waarom niet?

[Anoniem]

Voor zover ik me kan herinneren... Ja, goed. Men is toch minder betrokken bij de gemeentelijke politiek. Het speelt een stuk minder.

[Abdel]

Het speelt een stuk minder. Bedoel je dan dat je er minder van meekrijgt? Of dat je het minder belangrijk vindt?

[Anoniem]

Nee, ja. Niet per se minder belangrijk. Mensen onderschatten onder andere zelf ook wat de invloed is van de gemeentelijke politiek natuurlijk.

Alleen op de een of andere manier voel je je toch minder genoodzaakt of gepusht om te stemmen voor de gemeenteraadsverkiezingen. Waar je natuurlijk voor de landelijke verkiezingen overal van alles en nog wat voorbij zit te komen. Op social media, op het nieuws, et cetera, je voelt je toch meer betrokken bij de landelijke politiek dan bij de lokale politiek?

[Abdel]

Duidelijk. Dus dat is eigenlijk een mix van beperkte bereik van de gemeenteraadsverkiezingen.

En ben je bijvoorbeeld wel op de hoogte van de gemeentelijke politieke thema's die plaatsvinden?

[Anoniem]

De thema's die lokaal spelen, of in ieder geval waar de gemeente wat over te zeggen heeft, daar ben ik enigszins bekend mee.

[Abdel]

Kan je een voorbeeld noemen?

[Anoniem]

De openbare ruimte in de gemeente, groenvoorziening, et cetera. Een heel specifiek voorbeeld, de speelruimtes voor de kinderen, et cetera. Het schoonhouden van de straten, dat soort dingen.

Dat zijn toch wel onderwerpen waar de gemeente toch een flinke vinger in de pap heeft.

[Abdel]

Precies. En is er bijvoorbeeld een politieke thema die binnen de gemeentelijke politiek aan bod komt die jij als belangrijk acht?

[Anoniem]

Nou, wonen. Mensen onderschatten dat vaak. Ze denken vaak dat het voor de Rijksoverheid alleen een verantwoordelijkheid is.

Maar gemeenten hebben natuurlijk ook invloed, want zij zijn uiteindelijk degene die in ieder geval onder andere de vergunningen verlenen. Voor een nieuwe bouwwooning, et cetera.

[Abdel]

En woon jij op jezelf of woon je thuis?

[Anoniem]

Nee, ik woon nog thuis.

[Abdel]

Je woont nog thuis. En je bent actief op zoek naar een woning?

[Anoniem]

Ja.

[Abdel]

En hoe gaat dat?

[Anoniem]

Slecht. Ik vind het gewoon weinig. Maar goed, op dit moment ben ik alleen. Dus een eenverdiener. Dan kom ik nog aanmerkingen voor de sociale huur alleen. De wachttijden zijn daar gewoon heel lang. En het aanbod is beperkt en de huurprijzen zijn vrij hoog.

[Abdel]

Dus je vindt wonen een belangrijk thema waar je zelf ook mee in aanraking komt?

[Anoniem]

Zeker.

[Abdel]

Waarom heb je dan niet gekozen om tijdens de gemeenteraadsverkiezingen te stemmen op een partij die jou wellicht ligt op dat gebied?

[Anoniem]

Omdat ik het zelf moeilijk vind om stemmen op partijen waarbij ik het niet eens ben met alle standpunten. Dus dan zijn er soms partijen waarbij ik het met dat woonstandpunt eens ben, maar dan op een heel ander gebied ben ik het niet eens met de standpunten van die partij. Maar goed, zoals

ik al zei, ondanks dat ik het onderscheid weet dat de gemeente vooral invloed heeft op het wonen, voelde ik me toch niet geroepen om mee te doen aan de gemeenteraadsverkiezingen.

Of in ieder geval te gaan stemmen tijdens de gemeenteraadsverkiezingen.

[Abdel]

In je omgeving, bijvoorbeeld je vriendenkringen of je familiekringen, stemmen daar mensen wel tijdens de gemeenteraadsverkiezingen? Weet je daar wat van?

[Anoniem]

Beperkt.

Beperkt. Voor zover ik weet.

[Abdel]

Is dat wel een thema die aan bod komt tijdens bijvoorbeeld een keertje hangen met je vrienden?

[Anoniem]

Nee, nee, nee. Dat is toch wel vooral, ja.. Ook in familie sfeer blijft het toch altijd wel de landelijke politiek en niet de lokale politiek.

[Abdel]

Oké. En als je nou denkt aan de afgelopen gemeenteraadsverkiezingen, zou je bijvoorbeeld weten wanneer die heeft plaatsgevonden?

[Anoniem]

Om heel eerlijk te zijn zou ik dat niet weten.

[Abdel]

Wat had jij nodig gehad om te gaan stemmen? Is er iets waarvan je zegt als dat aanwezig zou zijn, dan had ik waarschijnlijk wel gestemd.

[Anoniem]

Nou, een betere bereikbaarheid van de gemeenteraadsleden zelf.

De mensen die in de politiek zitten. Nou, landelijk kom je ze vaak tegen. Op het nieuws, etcetera. Dus het nieuws haalt ze ook naar voren. En dan heb je nog een aantal mensen die heel actief zijn op Twitter, oftewel X. Gevraagd of ongevraagd.

Maar lokaal is dat natuurlijk een stuk minder. En die komen vooral aan bod in lokale dagbladen, etcetera. Die lezen mensen vaak gewoon een stuk minder.

[Abdel]

Precies. Oké. Je geeft aan dat je de bereikbaarheid van de raadsleden in gemeente Overvecht bijvoorbeeld wat minder goed vindt. Op welke manier zouden zij bijvoorbeeld hun bereik kunnen vergroten of verbeteren, richting jongeren zoals jij?

[Anoniem]

Ja, goed. Ik denk dat het voor oudere mensen misschien helpt om langs huizen te gaan. Alhoewel, om langs alle woningen in de gemeente Overvecht door te gaan, ik kan natuurlijk ook begrijpen dat dat een beetje te veel van het goede is.

Social media blijven toch wel een goed middel om tot de jeugd, tot de jongeren of tot de jongvolwassenen, etcetera, uit te komen. Dus misschien eventueel via de social media. En advertenties of etcetera. In ieder geval zie je ze dan op social media voorbij komen natuurlijk.

[Abdel]

Maar heb je het dan over social media bereikt door middel van persoonlijke video's of boodschappen richting de jeugd van gemeente Overbetuwe toe? Of heb je het dan over het inzetten van invloedrijke figuren binnen de gemeente of mensen waar wij jongeren binnen de gemeente fan van zijn?

[Anoniem]

Dat zou ook kunnen. Maar in eerste instantie zou ik zeggen dat ze zelf hun social media accounts moeten gaan promoten.

Je kan beginnen door bijvoorbeeld, ik zou het ook niet weten, door advertenties te plaatsen vanuit die social media accounts op Instagram, Facebook en dat soort social media. Maar dat dat in ieder geval een goed begin zou zijn om in ieder geval hun eigen social media accounts te promoten. En hoe meer mensen hun gaan volgen, hoe groter het bereik wordt natuurlijk.

[Abdel]

Duidelijk. Heel duidelijk. Zou je zeggen dat je op dit moment op de hoogte bent van de politieke partijen die betrokken zijn binnen de gemeenteraad? En wat hun standpunten zijn?

[Anoniem]

Nee, ik zou zeggen, als ik die vraag zou beantwoorden, of als ik een aantal voorbeelden zou noemen, dan zou ik gewoon partijen waarvan ik weet dat ze in de Tweede Kamer zitten, Maar er zullen vast ook lokale partijen inzitten die echt alleen in de gemeente actief zijn.

[Abdel]

Stel dat je zo een voornemen hebt om te gaan stemmen tijdens de volgende gemeenteraadsverkiezingen, weet je dan ook hoe je jezelf moet informeren over de standpunten van die partijen binnen de gemeentelijke politiek?

[Anoniem]

Nee, voor de landelijke verkiezingen weet ik dat je de stemwijzer hebt, maar voor de gemeentelijke verkiezingen zou ik dat zeker niet weten.

[Abdel]

Als ik jou drie hulpinstrumenten toon, dan zou ik graag willen weten welke van die hulpinstrumenten jou het meest aanspreken betreft het helpen naar het stemmen toe.

Ik ga jou drie hulpinstrumenten en volgelvlucht laten zien.

[Hierna toon ik 3 opties, stemhulp, optreden van kiesmannen en escaperoom]

Als je naar deze drie opties kijkt, welke optie zou jij als het meeste behulpzaam vinden? Om maar te beginnen met het minste behulpzaam.

[Anoniem]

Ik denk dat de escape room toch nog een vrij hoge drempel is.

Want je moet op een specifiek tijdstip, op een specifieke datum, op een specifieke plaats aanwezig zijn. Wat toch best wel een grote hoorde blijft. Hetzelfde met de kiesmannen, hoe je dat beschreef.

Dat vind ik ook een beetje omslachtig. Dat moet vooral gewoon makkelijk gemaakt worden voor de mensen. En ik denk dat het kieskompas dat je net liet zien, toch wel de juiste en de beste optie is.

Een beetje vergelijkbaar, of in ieder geval een beetje volledig vergelijkbaar met die voor de landelijke verkiezingen. Dus ik denk dat dat de beste optie is, of in ieder geval waar ik gebruik van zou maken.

[Abdel]

Wat zijn specifieke elementen van die stijlwijzer, van dat kieskompas?

[Anoniem]

Dat je dat op elke willekeurige tijdstip een testje kan nemen, of in ieder geval kan invullen. En ook dat de informatie aanwezig is en blijft. Als je meedoet aan een escape room bijvoorbeeld, aan zo'n programma van die kiesmannen.

Als je later weer terug wilt denken naar de thema's of de standpunten van de partijen. En zo'n kieskompas kan je 24x7 raadplegen natuurlijk. En het is inzichtelijk en overzichtelijk.

[Abdel]

Zou je er eerder van stemmen als deze in de toekomst wordt ingezet door de gemeente?

[Anoniem]

Jazeker, ja.

[Abdel]

De laatste vraag om af te sluiten. Op welke manier zou je het liefst herinnerend willen worden aan de gemeenteraadsverkiezingen? Je noemde net bijvoorbeeld social media.

Maar zijn er ook andere manieren die jij voor jezelf het beste zou vinden om herinnerend te worden aan zo'n belangrijk event?

[Anoniem]

Dat het plaatsvindt?

[Abdel]

Dat het plaats zou vinden met datum en uitnodiging bijvoorbeeld.

[Anoniem]

Ja, goed. Je krijgt natuurlijk altijd de stempassen thuis gestuurd van de gemeente natuurlijk. Het is dan een beetje, oh hey, het is er.

Maar ook, ja goed, die stempassen komen vaak enige tijd, enige periode van tevoren. Kijk even waarbij je dus bij de landelijke verkiezingen het elke dag ziet voorbij komen.

Dan zie je in het nieuws dat de verkiezingen er aankomen, de verkiezingen er aankomen. Maar lokaal, ja goed, ik denk toch wel vooral, in ieder geval voor mijn leeftijd, social media. social media het beste medium is om eraan herinnerend te worden.

[Abdel]

En dan denk je dat het beter is dan een brief via de post thuis krijgen?

[Anoniem]

Ja, omdat een brief eenmalig is. En op social media kan je dat toch wel meer frequent voorbij zien komen.

[Abdel]

Precies, oké. Nou duidelijk, dankjewel voor je antwoorden. Heel erg dank voor je tijd. Het is iets langer geworden dan gehoord.

[Anoniem]

Geeft niet.

[Abdel]

Nou top, fijne dag!

Bijlage 3. Interview 3

[Abdel]

Goed, we zijn aangekomen bij het derde interview met betrekking tot ons onderzoek naar de jongere participatie in gemeente Overbetuwe. Onze volgende deelnemer zal ons te woord staan via Zoom, omdat hij niet in de gelegenheid was om ons in persoon te treffen. Goed, ik ga de deelnemer 13 vragen stellen.

Er zullen een aantal vervolgvragen zijn om wat diepte te creëren, maar we houden een structuur aan. Allereerst wil ik je vragen hoe oud je bent.

[Anoniem]

Ik ben 21 jaar oud.

[Abdel]

En in welke gemeente woon je?

[Anoniem]

Overbetuwe.

[Abdel]

Dankjewel.

Je blijft geheel anoniem gedurende het interview en in de naslag van het interview zal je naam ook niet worden gedeeld. Dus daar hoeft je geen zorgen over te maken. Ik zal gelijk beginnen.

De allereerste vraag is, ben je politiek betrokken? Nee, niet echt. En wat bedoel je met niet echt?

[Anoniem]

Ik volg het wel, maar ik draag niet actief bij aan politieke partijen of gemeenteraadsverkiezingen en dat soort dingen.

[Abdel]

Zou je zeggen dat je meekijkt op onderwerpen die jou interessant lijken of volg je gewoon het nieuws?

[Anoniem]

Heb je dan over landelijk of gemeentelijk?

[Abdel]

Landelijk. Of gemeentelijk, wat jij volgt.

[Anoniem]

Landelijk volg ik wel het algemene politieke bewegingen, dus wat er gebeurt.

Ookal heeft dat niet direct betrekking op mij. Maar gemeentelijk kijk ik naar dingen die mij meer aanspreken en van toepassing zijn op mij.

[Abdel]

En heb je ooit eerder gestemd?

[Anoniem]

Ja.

[Abdel]

En geldt dat ook voor de gemeenteraadsverkiezingen?

[Anoniem]

Ja, ook voor gemeenteraadsverkiezingen.

[Abdel]

Wanneer heb je voor het laatst gestemd? Waren dat de vorige gemeenteraadsverkiezingen?

[Anoniem]

Ik geloof dat het later de landelijke verkiezingen waren, ja.

[Abdel]

Oké, oké. Nou, kan je mij vertellen waarom jij wel hebt gestemd tijdens de gemeenteraadsverkiezingen?

[Anoniem]

Gemeenteraadsverkiezingen?

[Abdel]

Ja.

[Anoniem]

Maar net ging het over landelijke, toch?

[Abdel]

We zijn geïnteresseerd naar de betrokkenheid van de jongeren in gemeente Overbetuwe bij de gemeentelijke politiek. Maar we werken aan een persona, dus we willen ook graag weten of zij bijvoorbeeld al wel op landelijk niveau actief zijn binnen de politiek. Maar nu, de rest van de vragen had ik moeten verduidelijken met de gemeenteraadsverkiezingen.

Die gaan over de gemeente, de gemeentelijke politiek. Dus vandaar de vraag waarom jij dat hebt gedaan, heb jij eerder gestemd op de gemeenteraadsverkiezingen?

[Anoniem]

Ja, heb ik wel gedaan.

[Abdel]

En kan je beredeneren waarom je dat hebt gedaan?

[Anoniem]

Ja, omdat ik het toch belangrijk vind om stem te kunnen hebben in wat er in mijn gemeente gebeurt. En daarom heb ik gekozen om te stemmen op een partij die mijn belangen behartigt en staat waar ik ook voor sta.

[Abdel]

Oké, dat is duidelijk. Maar op het moment dat jij dit zo noemt, ga ik ervan uit dat jij het gevoel hebt dat jij door te stemmen, invloed hebt op wat er in de gemeentelijke politiek gebeurt. Is dat correct?

[Anoniem]

Ja, tot op zekere hoogte.

[Abdel]

Hoe heb jij je geïnformeerd over de keuzes die je hebt gemaakt toen je ging stemmen?

[Anoniem]

Ik ben gaan kijken naar de campagnes die zij gaan voeren. En ik heb ook van een aantal partijen waar ik over twijfelde hun plan gelezen. En op basis daarvan heb ik ook gekeken welke partij het meest bij mij past.

En eigenlijk ook welke partij het meest de dingen bestrijdt waar ik tegen ben.

[Abdel]

Duidelijk, duidelijk, duidelijk. En tijdens je oriëntatie, ben je dingen tegengekomen die je beter hadden gekund?

[Anoniem]

Daar ga ik even over nadenken.

[Abdel]

Oké, ik kan het verduidelijken voor je als dat fijn is.

[Anoniem]

Ja, dat zou fijn zijn.

[Abdel]

Je hebt natuurlijk gezegd dat je verschillende campagnes hebt gelezen en verschillende partijenprogramma's op gemeentelijk niveau. En als jongeren in gemeente Overbetuwe, vind jij dan dat de partijen hun plannen, vooral met betrekking tot het thema jongeren aanspreken, beter hadden kunnen verkopen? Of beter hadden kunnen duidelijk maken?

[Anoniem]

Ja, ik vind van wel. Vaak staat het heel langdradig opgeschreven.

En ik weet uit mijn omgeving dat de mensen daar geen zin hebben om zich in te verdiepen. Dus het zou fijn zijn als ze gewoon concreet en duidelijk vertellen wat ze voor jongeren kunnen doen in de gemeente.

[Abdel]

Daar zou de volgende vraag ook gelijk overgaan. Stemmen de mensen in jouw omgeving tijdens de gemeenteraadsverkiezingen?

[Anoniem]

Het verschilt heel erg.

Ik weet van een deel dat ze dat wel doen, maar ook van een heel groot gedeelte niet. Dus ja.

[Abdel]

En is er een verschil tussen de mensen die het wel niet doen, bijvoorbeeld in leeftijd, of in achtergrond, of in studie?

[Anoniem]

Vaak zie ik dat jongeren minder stemmen dan de ouderen in mijn omgeving. Ik denk niet dat de studie ermee te maken heeft. Maar als ik algemeen kijk, denk ik wel dat hoogopgeleide mensen eerder stemmen dan laagopgeleide mensen.

Oké, en als je kijkt naar jouw omgeving, de jongeren tussen 18 en 25 jaar, zie je die stemmen? Of weet je van vrienden van jou in die leeftijdscategorie dan ze stemmen op de gemeenteraadsverkiezingen?

[Anoniem]

Ja, van een aantal, maar dan zou ik zeggen dat de meesten dat niet doen.

Oké, duidelijk. Zou je kunnen bedenken wat die mensen nodig zouden hebben om wel te stemmen?

[Anoniem]

Wat ik denk, en dat is ook een van de redenen waarom ik niet zou stemmen, is dat er geen partij is waar je je genoeg thuis bij voelt, of die genoeg van je waardes representeert, zeg maar.

Dus eigenlijk denk ik dat ze zich niet vertegenwoordigd genoeg voelen om op een partij te stemmen.

[Abdel]

Duidelijk, duidelijk. Dus je denkt niet per se dat het te maken heeft met bijvoorbeeld dat ze ongeïnformeerd zijn, maar dat het juist te maken heeft met dat ze zich helemaal niet gerepresenteerd voelen in de gemeenteraadsverkiezingen.

[Anoniem]

Nou, nu je het zegt, ik denk ook wel dat een deel daarvan ook is dat ze gewoon niet het belang er ervan inzien bijvoorbeeld, of dat ze zich ook niet gehoord voelen. Maar ik denk als er een partij is die laat zien dat die jou representeert en genoeg reclame daarvan maakt, dat je dan toch wel mensen aan het denken zet en aan het bewegen om te stemmen.

[Abdel]

Oké, duidelijk.

Er zijn een aantal hulpinstrumenten of hulpmiddelen die gebruikt worden of gebruikt kunnen worden om meer jongeren aan het stemmen te krijgen. En daarvan zijn er een aantal in overweging. En ik zou graag drie van deze hulpinstrumenten aan jou willen presenteren om van jou te horen welk jou het meest geschikt of effectief lijkt om meer jongeren te betrekken tijdens de gemeenteraadsverkiezingen en de gemeentelijke politiek in het algemeen.

Dat ga ik doen door even mijn scherm met jou te delen. Ja. Klein momentje.

Kijken. Delen. Zie jij mijn scherm nu?

[Anoniem]

Ja.

[Hier laat ik drie hulpinstrumenten zien]

[Abdel]

Als ik jou deze drie opties zo laat zien, welke van de opties lijkt jou het meest geschikt om jongeren te trekken?

[Anoniem]

Wat mij het meest geschikt lijkt om jongeren te trekken is optie 2 van kiesmannen. Omdat ik denk dat een escape room achtig iets... Ik denk niet dat het mij heel erg zou trekken, maar bij kiesmannen wordt er gewoon duidelijk verteld welke partij waarvoor het staat zonder heel erg op details in te gaan, maar wel de thema's aan te kaarten die jongeren aangaan. En een video kijken, weet je, dat doen jongeren toch de hele dag door. Dus als ik daarvoor korte snippets op TikTok plaatsen of shorts op YouTube die mensen aanzet die hele video te bekijken, denk ik dat je wel een grote groep kan bereiken.

En met kieskompas denk ik dat dat iets is dat je doet als je zelf al voornemens hebt om te stemmen. Ik denk niet dat dat je aanzet tot stemmen, maar het is meer zoals de naam het zegt een kompas. Als je al wil stemmen, maar je weet niet op welke partij, kan dat ervoor zorgen dat dat je helpt.

Maar misschien kan kiesmannen juist ervoor zorgen dat je wel gaat stemmen, omdat je gewoon ziet op een best wel passieve manier waar de partij voor staat.

[Abdel]

Oké, duidelijk. Dus je maakt eigenlijk onderscheid tussen al willen stemmen en daarvoor heb je dan het kompas.

Het kompas kan je dan goed gebruiken om jou de weg te wijzen van welke partij past het beste bij jou. En de kiesmannen daarbij zeggen eigenlijk die kunnen jou juist motiveren om te willen gaan stemmen.

[Anoniem]

Ja, klopt.

[Abdel]

Oké. Nee, duidelijk. Dan stop ik even met het delen van mijn scherm.

En dan heb ik nog een laatste vraag om af te sluiten. Op welke manier zou jij het liefst worden herinnerd aan de gemeenteraadsverkiezingen?

[Anoniem]

Ja, ik denk toch wel door video's. Ik denk dat een goede video altijd wel mensen pakt. Of een interview met die mensen die achter de partijen ofzo.

Dat je ze beter leert kennen en waar ze voor staan. Ik denk dat dat wel een reden kan zijn waardoor iemand herinnerd wordt aan het stemmen.

Oké, social media denk je dan?

[Abdel]

Ja. Oké, duidelijk. Goed, dankjewel. Dankjewel voor je tijd. Dankjewel voor je heldere antwoorden. Je bent de eerste persoon die we hebben geïnterviewd die al heeft gestemd.

Dus klasse en zo volhouden.

[Anoniem]

Dankjewel.

[Abdel]

Nogmaals, je zult geheel anoniem blijven.

De resultaten worden verwerkt om personas te ontwikkelen om de gemeente te helpen met het betrekken van andere jongeren. Dan dank ik je bij deze en dan wens ik je nog een hele fijne avond.

[Anoniem]

Hetzelfde. Dankjewel.

Bijlage 4. Interview 4

[Abdel]

Welkom, dit is het vijfde interview dat wij gaan afnemen in deze reeks, waar we onderzoeken hoe de jongerenparticipatie bij de gemeentelijke politiek in gemeente Overbetuwe eruit ziet. Ik heb hier de volgende kandidaat voor mij, die met ons belt via Zoom, omdat het in personen niet lukt. Welkom.

[Anoniem]

Dankjewel.

[Abdel]

Even kijken. Gedurende het interview en na het interview blijf je geheel anoniem, dus je naam en achternaam worden niet gedeeld.

Ik wil je vragen om jouw leeftijd.

[Anoniem]

Ik ben 21 jaar oud.

[Abdel]

En waar woon jij?

[Anoniem]

Ik kom uit de gemeente Overbetuwe.

[Abdel]

Top. Die twee vragen zijn belangrijk voor ons, omdat we dan kunnen bevestigen dat jij binnen onze doelgroep behoort.

Ik zal gelijk beginnen met de inhoudelijke vragen. Ben jij politiek betrokken?

[Anoniem]

Nee, niet zozeer. Ik heb me niet echt verdiept in politieke standpunten.

[Abdel]

Betekent dat dat je ook niet meedoet aan verkiezingen, landelijk en gemeentelijk?

[Anoniem]

Nee, ik doe niet mee aan landelijke en gemeentelijke verkiezingen.

[Abdel]

Je stemt niet?

[Anoniem]

Nee.

[Abdel]

Is er een reden waarom je dat niet doet?

[Anoniem]

Voor mij is dat voornamelijk vanuit religieuze perspectieven.

[Abdel]

Oké, dus jouw religie stelt dat jij niet mag participeren in een democratische manier van het vaststellen van bestuursleden van het land of van de gemeente?

[Anoniem]

Ja, dat klopt.

[Abdel]

Duidelijk. Oké, dat kan.

Zijn er mensen in jouw omgeving, jongeren van doelgroep 18 tot 25 jaar, die wel stemmen? Jazeker, ik ken zeker wat mensen. Ik heb ook wel eens wat discussies met hen gevoerd over standpunten rondom de verkiezingen.

[Abdel]

Oké. Dus als ik het goed begrijp, je bent niet politiek betrokken en je doet niet mee aan de verkiezingen, maar je bent wel op de hoogte van actuele politieke thema's, omdat je bijvoorbeeld discussie hebt met andere mensen hierover?

[Anoniem]

Ja, dat zeker.

[Abdel]

Oké, duidelijk. De volgende vragen zullen alleen te maken hebben met de gemeentelijke politiek, dus we gaan het niet meer hebben over landelijke politiek. Deze mensen, mensen in jouw omgeving, stemmen die ook tijdens de gemeenteraadsverkiezingen, zoals het hier heet?

[Anoniem]

Voor zover ik weet, stemmen die ook op de gemeenteraadsverkiezingen, inderdaad.

[Abdel]

Oké, en die zijn tussen de 18 en 25 jaar?

[Anoniem]

Ja, dat klopt.

[Abdel]

Weet je toevallig hoe zij zich oriënteren op de politieke keuze die ze maken?

[Anoniem]

Voor zover ik weet, doen zij van die online dingen waarmee zij dan bekend worden met politieke partijen. Maar ik heb ook vaak meegekregen dat mensen vanuit huis gewoon een beetje een bepaalde richting op zijn gestuurd en zo ook een politiek gedachtegoed hebben ontwikkeld.

[Abdel]

Oké, je noemt online dingen, kan het misschien iets specifieker, wat voor online dingen bedoel je dan? Of heb je daar niet echt een idee bij?

[Anoniem]

Ik weet niet precies hoe die websites heten, nee.

[Abdel]

Hulpmiddelen om jouw politieke oriëntatie te vinden of te maken of websites van de partijen zelf?

[Anoniem]

Hulpmiddelen om de partijen beter te leren kennen. Dus je voert dan een aantal vragen of je krijgt een aantal vragen en je antwoord als je het met hen eens bent of niet, dan krijg je de partijen mee.

[Abdel]

Duidelijk, dan denk ik dat het gaat om jongeren die niet uit gemeente Overbetuwe komen, want volgens mij is dat nog niet beschikbaar voor gemeenten Overbetuwe, klopt dat?

[Anoniem]

Ja, ik ken natuurlijk ook mensen buiten gemeente Overbetuwe, waarmee ik heb gediscussieerd. En zoals ik net al zei, ik ken ook mensen die gewoon vanuit huis een beetje een kat hebben meegekregen.

[Abdel]

Oké, laten we even fictief stellen dat jij wel zou mogen stemmen. Ja. Zou je het dan doen?

[Anoniem]

Aan de ene kant zou ik zeggen van, ja, waarom niet in dat geval? Maar op dit moment zou ik dat niet per se een voorkeur kunnen leggen bij een bepaalde politieke partij, omdat ik niet goed genoeg ben georiënteerd over al hun standpunten. Ik weet in grote lijnen wel waar de meeste partijen pas staan.

Maar ik vind dat het vaak wel belangrijk is om ook een beetje onder die publiciteit te kijken. Kijken wat er echt achter die schermen gebeurt binnen een partij. Precies, dat je echt het inhoudelijke programma van die partijen eerst bekijkt en leest voordat je een politieke keuze maakt.

[Abdel]

Precies, ja. Oké, nou, om je politiek te oriënteren kun je natuurlijk verschillende dingen doen. Je kan politieke partijen hun campagnes bekijken, je kan je oriënteren via een website, je kan meedoen aan activiteiten, je kan een raadsvergadering van de gemeente opzoeken om daar te luisteren wat die partijen hebben in te brengen.

Ik wil graag een aantal van die hulp instrumenten met jou delen. Dat doe ik door mijn schermen met jou te delen en jou te laten zien. En dan zou ik graag van jou willen horen welke van die drie instrumenten jij nou het meest behulpzaam vindt om je dus politiek te oriënteren.

En in het geval je nog niet bereid bent om te stemmen, welke van die zou je dan helpen om te willen gaan stemmen. Dan ga ik nu even mijn scherm met jou delen en dan kan je me even vertellen of het werkt. Ik zie nu nog niks.

Ja, even kijken. Ja, doet ie het nu?

[Anoniem]

Ja.

Super, super, super [hierna laat ik kandidaat 3 hulpmiddelen zien]

[Abdel]

Wanneer ik jou deze drie hulpmiddelen laat zien, welke van deze drie zou jij dan als het meest helpende ervaren?

[Anoniem]

Ik kan wel even commentaar geven op alle drie. Ik was zelf wel bekend met de laatste, zo'n kieskompas template, dat je stellingen krijgt.

Wat ik zelf altijd vind bij dat soort websites, doordat jij altijd de optie hebt om geen mening te geven en je vaak ook stellingen krijgt waar je eigenlijk helemaal niets van af weet, mis je toch wel best wel belangrijke informatie om tot een concreet antwoord te komen of tot een concrete partij te komen waar jij op zou kunnen stemmen. De tweede vind ik wel erg interessant. Dat is met die dertig minuten een informatieve lezing, kan je het bijna noemen.

[Abdel]

Van de kiesmannen?

[Anoniem]

Van de kiesmannen, inderdaad. Al zou ik wel zeggen, voor jongeren is het misschien nog dertig minuten best wel lang.

Ik denk dat ze vaak in dit soort dingen, dat geldt natuurlijk niet voor iedereen, maar dat ze vaak wel een beetje een korte tijdsconcentratietijd van hebben. Waardoor ze niet zo'n volledige dertig minuten geconcentreerd kunnen luisteren naar wat degenen te zeggen hebben. Maar voor degene die wel daarna kunnen luisteren is dit denk ik wel een van de betere opties, vind ik zelf.

Zo'n escape room vind ik, ja, het is leuk, maar ik heb het zelf natuurlijk nog nooit gedaan, dus ik weet niet tot hoever je zo voorbereid kan worden op stemmen op een partij voor de gemeenteraadsverkiezingen. Dus ikzelf zou het voorkeur geven voor de tweede of derde optie.

[Abdel]

En welke van die twee zou je dan zien als het meest helpend om te beginnen met stemmen?

Dus om echt jou te motiveren om te gaan stemmen?

[Anoniem]

Dan denk ik toch wel kieskompas. Omdat je daar misschien wel wat sneller doorheen kan gaan. En je dan al in grote lijnen kan zien welke partijen een aanmerking kunnen komen voor jou.

[Abdel]

Duidelijk. Dan stop ik even met het delen van mijn scherm en dan stel ik jou nog één laatste vraag.

En dat moeten we volgens mij wel even snel doen voordat onze meeting wordt stopgezet. Maar op welke manier zou jij het liefst herinnerend worden aan de gemeenteraadsverkiezingen?

[Anoniem]

Misschien dat jij daar een aantal voorbeelden bij kan geven die je al eerder ook benoemd.

[Abdel]

Bijvoorbeeld, zou je graag video's of posts of advertenties op social media zien? Of zou je liever een e-mail ontvangen?
Of zou je liever een brief thuis ontvangen?

[Anoniem]

Ik denk dat voor jongeren social media het beste zou werken. En dat social media met een interactieve stelling wel het beste zou werken.

En voor mij ook de voorkeur zou hebben. En heb je dan een voorkeur voor welke media apps? Ik vind zelf dan..

[Abdel]

We zijn even onderbroken. En ik weet niet waarom, dus dat gaan we nu even oplossen.

Hoi, hoor je me weer?

[Anoniem]

Ja, ik hoor jou wel.

[Abdel]

Super, oké. We waren gebleven bij welke social media app je daar het meest geschikt voor vindt en waarom?

[Anoniem]

Ik vind zelf dat Instagram daar het beste bij zou passen.

[Abdel]

En is daar een reden voor waarom specifiek Instagram dat is?

[Anoniem]

Ja, ik denk dat... Het is natuurlijk een van de grotere sociale media platformen. En er zijn ook wat minder grote bronnen en minder formele bronnen die daar nieuwsartikelen en ook politieke standpunten verspreiden. Dus het is niet altijd een NOS of RTL die dan dingen verspreiden.

[Abdel]

Oké, fijn, top. Dat is duidelijk. Het heeft iets langer geduurd dan verwacht, dus mijn excuus is daarvoor.

Maar ik wil je in ieder geval hartelijk bedanken voor jouw deelname. Nogmaals, je zult volledig anoniem blijven, dus niks voor jouw contactgevers wordt gedeeld. En dan wens ik je nog een hele fijne avond.

[Anoniem]

Yes, nog een fijne avond.

Bijlage 5. Interview 5

[Abdel]

Even kijken. Goedemiddag, we zijn aangekomen bij het vijfde interview met betrekking tot de jongerenparticipatie binnen de gemeentelijke politiek. Ik heb hier de vijfde kandidaat voor mij, die belt ook met ons via Teams omdat het in persoon niet ging lukken. Dit interview blijft geheel anoniem, dus je naam en achternaam zullen niet worden vermeld. Ik wil je allereerst vragen om jouw leeftijd.

[Anoniem]

Tweeëntwintig.

[Abdel]

Tweeëntwintig jaar. En waar woon je?

[Anoniem]

Heterenn.

[Abdel]

Heterenn, gemeente Overbetuwe?

[Anoniem]

Zeker.

[Abdel]

Top. Hé, ik ga jou zo een aantal vragen stellen. Het zullen een stuk of elf à twaalf vragen zijn over jouw politieke participatie.

Dus ik hoop dat je me een aantal inzichten kan geven. Om te beginnen, ben je politiek betrokken, ja of nee?

[Anoniem]

Bedoel je bij de gemeente echt intern?

[Abdel]

In het algemeen, dus stem jij?

[Anoniem]

Ja, ik stem wel, ja.

[Abdel]

En is dat alleen op landelijk niveau of ook tijdens de gemeenteraadsverkiezingen?

[Anoniem]

Allebei inderdaad.

[Abdel]

Allebei, oké. Dat is mooi. Dus je hebt bij de laatste gemeenteraadsverkiezingen deelgenomen?

[Anoniem]

Ja.

[Abdel]

Oh, mooi. Waarom heb je dat gedaan?

[Anoniem]

Omdat ik het belangrijk vind wie de beslissingen maken hier in de buurt.

[Abdel]

Dus er zijn politieke thema's binnen de gemeente die jou aanspreken?

[Anoniem]

Ja, zeker.

[Abdel]

Zoals?

[Anoniem]

Ik vind het belangrijk dat er iemand is die uit Heterenn komt die in de gemeenteraad zit. En ik vind het ook belangrijk dat er een breed scala aan verschillende partijen zijn die mee praten erover. Niet alleen maar rechtse partijen of alleen maar linkse partijen.

[Abdel]

Ja. En zijn er specifieke thema's, politieke thema's, zoals bijvoorbeeld publieke orde of misschien wonen die jou aanspreken of die jij belangrijk vindt als jongere zijnde?

[Anoniem]

Ja, wonen sowieso. En ik denk ook winkels. Dus gewoon supermarkten in de omgeving.

Dat het voor iedereen bereikbaar is. En ja, ik denk niet dat dat per se voor de gemeente is, maar ook oudere zorg vind ik belangrijk.

[Abdel]

Oké. Mooi. En hoe informeer jij je over de keuzes?

Dus wanneer jij gaat stemmen, hoe oriënteer je je dan op wie je gaat stemmen?

[Anoniem]

Ja, je hoort iedereen altijd met die kieswijzers. Dat doe ik niet. Ik doe eigenlijk alleen maar de partijprogramma's, daar kijk ik een beetje door. En voor de rest, ik denk dat de afgelopen keer dat de gemeenteraadsverkiezingen waren, had ik vooral de keuze gemaakt omdat diegene uit Heterenn kwam.

[Abdel]

Dus gewoon vanuit achterban dacht je, hij komt uit Heteren of zij komt uit Heteren. Die persoon wil ik in de gemeenteraad hebben.

[Anoniem]

Ja, zodat er ook een beetje iemand is die vanuit hier iets zegt. Je ziet heel vaak bij de gemeente Overbetuwe dat er heel veel uit Elst komen. Dus dan is het ook wel een keer goed als het vanuit het Heteren is.

Dat er als er iets veranderd moet worden, hoe het dorpshart bijvoorbeeld ingericht is, dat het ook een keer vanuit hier is. Het is natuurlijk heel makkelijk praten vanuit Elst dat het hier allemaal prima geregeld is.

[Abdel]

Dan voel je je beter vertegenwoordigd?

[Anoniem]

Ja.

[Abdel]

Oké. En de mensen in je omgeving, dan heb ik het vooral over de jongeren tussen 18 en 25 jaar. Stemmen die ook in de gemeenteraadsverkiezingen?

[Anoniem]

Ja.

[Abdel]

Je bent een van de eerste die vertelt dat de mensen uit zijn omgeving van die leeftijdscategorie ook daadwerkelijk stemmen. Dat is mooi. Wordt dat dan ook binnen de vriendengroep besproken?

[Anoniem]

Ja. Ik denk dat het meestal is dat iedereen eigenlijk een beetje op dezelfde soort partijen stemt. Ik denk dat mijn vriendengroep vooral erg rechts is. Dus daar gaan dan de meeste stemmen naartoe, denk ik. Voor mezelf is het meer gewoon wat hier uit de buurt komt.

[Abdel]

En weet je toevallig hoe jouw vrienden zich laten informeren over de keuzes die ze kunnen maken tijdens de gemeenteraadsverkiezingen? Doen zij hetzelfde als wat jij doet, dus alleen de partijprogramma's raadplegen? Of worden zij bijvoorbeeld op andere manieren geïnformeerd of beïnvloed?

[Anoniem]

Ja, ik denk dat. Het is meestal op tv ook dat de partijleiders, die hoor je meestal. Ik denk dat dat wel heel veel invloed heeft.

[Abdel]

Oké, interessant. Er zijn natuurlijk een aantal hulpinstrumenten die je kunt raadplegen als je jezelf wil informeren over de keuzes die je wilt maken. Je noemde net bijvoorbeeld al een stemwijzer op.

Maar er zijn ook nog heel veel verschillende andere hulpinstrumenten. Ik zou graag een aantal van die instrumenten aan jou willen tonen, waarbij we zouden kunnen experimenteren binnen gemeente Overbetuwe om ervoor te zorgen dat meer jongeren tussen de 18 en 25 jaar naar de stembussen komen tijdens de gemeenteraadsverkiezingen.

En dan wil ik graag van jou horen van welke van die drie jij denkt dat het beste zou helpen daarmee. Vind je dat goed? Dan deel ik even mijn scherm met jou.

Moet je me even vertellen of jij die kan zien. Dan willen we ook weer delen. Scherm.

Zie jij mijn beeld?

[Anoniem]

Ja.

[Abdel]

Super. (Hierna leg ik drie hulpmiddelen uit: Kieskompas, de Kiesmannen en Escaperoom).

Als jij naar deze drie hulpinstrumenten kijkt, over welke van deze instrumenten zou je zeggen dit zou jongeren echt trekken en hier zouden jongeren ook daadwerkelijk gebruik van willen maken?

[Anoniem]

Ja, ik denk het kieskompas, omdat dat lekker makkelijk is. Je hoeft nergens heen te komen. Ik denk bij die andere twee, dat als het bijvoorbeeld online zou zijn, die kiesmannen bijvoorbeeld, dat het dan ook wel gedaan zou worden.

Maar ik denk plekken waar mensen naartoe moeten komen, dat dat voor jongeren in het bijzonder niet echt gedaan wordt. Als je bijvoorbeeld in Zetten woont, dat is al bijna 10 kilometer, 15 kilometer van Elst af, daar ga je niet even naartoe om daar een escape room te doen. Dus ik denk daarom dat het kieskompas eigenlijk het beste is. En daarna die kiesmannen, als die online zouden zijn.

[Abdel]

En is er een specifiek element van dat kieskompas waarvan jij denkt dat zou jongeren helpen?

[Anoniem]

Ja, dat er uiteindelijk een uitkomst uit komt. Ik denk dat jongeren, wat je zelf net ook zegt, niet echt bezig zijn met de hele tijd alles doorlezen. Ik denk dat ik daar wel bijzonder in ben dat ik het ook nog doorlees. Dat zou toch handig zijn. Dus ik denk dat dat daarom het beste is.

[Abdel]

Dus eigenlijk omdat het overzichtelijk is?

[Anoniem]

Ja.

[Abdel]

Overzichtelijk en makkelijk.

[Anoniem]

Ja, en het komt eigenlijk uit uitkomst uit. Dus je hoeft niet je eigen mening te maken.

[Abdel]

Oké. Eigenlijk word je geholpen om die mening te maken...?

[Anoniem]

Ja, van de andere kant denk ik ook niet dat het dan weer heel erg representatief is. Want die kieswijzer is het een beetje hetzelfde. Er komt er iets uit waarvan je helemaal niet denkt dat dat bij je past. Dus ja, ik weet niet of dat dan ook het beste is wat dat betreft.

[Abdel]

Oké, nou dan gaan we het bijna afsluiten. Dan stop ik alvast met het delen van mijn scherm. Dan zou ik wel alleen nog willen vragen op welke manier jij het liefst herinnerend zou willen worden aan de gemeenteraadsverkiezingen.

We hebben van een aantal jongeren vernomen dat zij zich helemaal niet bewust zijn van wanneer de gemeenteraadsverkiezingen nou precies zijn. Dus op welke manier zou jij als jongere zijnde daaraan herinnerend willen worden?

[Anoniem]

Ja, op welke manier bedoel je dan? Want er wordt op dit moment een stempas in de brievenbus gegooid.

[Abdel]

Ja.

[Anoniem]

Dan merk je het al, denk ik. Klopt. Je ziet ook langs de, of in de dorpen dan, die borden staan met posters van alle partijen.

[Abdel]

Ja.

[Anoniem]

Dus ik denk dat het al best wel veel gedaan wordt eigenlijk.

[Abdel]

Dus je merkt het al?

[Anoniem]

Via je telefoon of via social media, dat je het nog verder kan kenbaar kan maken.

[Abdel]

Dus je zou denkt niet dat een mail of een persoonlijke brief thuis, naast dat stempas die je dan wel krijgt, extra nut zou hebben?

[Anoniem]

Nee.

[Abdel]

Oké. En social media noem je ook nog?

[Anoniem]

Wat zei je?

[Abdel]

Social media noem je ook nog even?

[Anoniem]

Ja, ja, advertenties. Advertenties. Ja.

[Abdel]

Oké. Nou, dankjewel voor je antwoorden.

[Anoniem]

Graag gedaan.

[Abdel]

Die zullen ons zeker helpen. Zoals ik al zei, je blijft geheel anoniem, en alles uit deze interview zal op papier gezet worden. Vervolgens zullen we het gebruiken in het adviseren van de gemeente. Dus dankjewel en fijne dag nog.

[Anoniem]

Ja, fijne dag.

Bijlage 6. Interview vragen

1. Wat is jouw leeftijd?
 2. Waar ben jij woonachtig?
 3. Ben je politiek betrokken?
 4. Heb je eerder gestemd tijdens de gemeenteraadsverkiezingen?
 5. Waarom wel/niet?
 6. Hoe heb jij geïnformeerd over de keuzes?
 7. Wat had beter gekund?
 8. Waarom stemmen de mensen in jouw omgeving wel/niet?
 9. Wat had je nodig om wel te stemmen?
 10. Welke van de volgende hulpinstrumenten zouden jou het beste helpen bij het stemmen?
 11. Wat aan die specifieke instrument vind je het fijnst?
 12. Zou je in de toekomst wel stemmen als je dit hulpinstrument zou hebben?
 13. Wat vind je belangrijk in de gemeente?
 14. Via waar zou jij het liefst herinnerd worden aan de gemeenteraadsverkiezingen?
- Deelvraag: “Welke redenen geven jongeren zelf voor hun geringe politieke participatie?”

Literatuurlijst

- Van der Hulst, G & Van Zuydam, S. 21-06-2022. *Opkomst bij gemeenteraadsverkiezingen in Nederland: Daar zit potentie in.*
- Parlement, z.d. *Opkomst bij Tweede Kamerverkiezingen.* Geraadpleegd op 2 december 2024 van:
<https://www.parlement.com/id/vh8lnhrp8wsz/opkomstpercentage>
- De Blok, L & Van Bochove, M & Boogers, M & Huijsmans, T & Jansen, G & Moors, H & Mügge, L & Van Ostaaijen, J & Rashkova, E & Rekker, R & Den Ridder, J & Runderkamp, Z & Vermeulen, F & Vollaard, H. 04-09-2022. *De lokale niet stemmer: een analyse van de lage opkomst bij de gemeenteraadsverkiezingen van 2022.*
- *Agenda OverBetuwe - Zaal 3 dinsdag 15 oktober 2024 19:30 - 22:30 - iBabs Publieksportaal.*
(z.d.). <https://overbetuwe.bestuurlijkeinformatie.nl/Agenda/Index/a6175b45-e760-4bb5-9a73-5653f3155a9e>
- Gemeente Overbetuwe. (z.d.). *Participatie verslag actualisatie omgevingsvisie Gemeente Overbetuwe.*
- Jongerenwerkers, NPO-projectleider, Strategisch beleidsadviseur en beleidsmedewerkers Jeugd, Programmamanager Participatiecultuur, & Griffier. (2023). Jongerenparticipatie in Overbetuwe. Een update over de motie “Mijn stem telt”. In C. Teunissen, *INFORMATIEMEMO RAAD.*
- Terugkoppeling bijeenkomst jongeren 18-/18+. (2024). In C. Teunissen & Wethouders Rik van den Dam (armoedebeleid, inkomen, participatie) en Evert Westerbeek (Wmo), *INFORMATIEMEMO RAAD.*